

Piyasadaki Şeker Buh- ranı Tamamen Sun'îdir

Bazı Tacirler, Sıraları Geldiği Halde
Gümrükten Mal Çıkarmıyorlar

Son iki gündüberi piyasada kıtlık derecesine varan bir şeker buhranı baş göstermiştir. Fakat şunu derhal haber verelim ki bu buhran tamamen sun'îdir ve bulanık suda balık avlamak isteyen bazı kimselerin eseridir.

Dün Bakkallar Cemiyetine de almış kadar bakkal müracaat ederek şeker bulamadıklarını, cemiyetin bu mesele ile alakadar olmasını söylemişlerdir.

Bakkallar Cemiyetinin bize verdiği malûmata göre bu uydurma kıtlık şu şekilde ihdas edilmiştir:

Hariçten şeker getiren tacirlerden birçoğu kontenjan sıraları geldiği halde gümrükte bulunan şekerlerini piyasaya dökmemekteler. Bunların maksadı piyasayı şekersiz kırmak ve fiatlara istedikleri gibi hükmetmektir.

Yalnız şeker tacirlerinden iki kişi bu hileye müracaat etmeyi doğru bulmamışlar, hatta bunlardan biri, elindeki külliyetli miktarda şekerle fazla fiyat teklif edildiği halde bu hileye yanaşmamıştır. Bu tacire, çuval başına (44) lira teklif edilmiş, fakat bu zat daha

ucuz olan piyasa fiyatından fazlaya mal satmayacağını söylemiştir.

Diğer taraftan gümrükteki mahmî çekmek istemeyen şeker tacirlerinden bazıları Bevoğlu tarafındaki büyük bakkallara şeker vermekte bir beis görmedikleri halde diğer küçük bakkallara şeker satmamaktadırlar.

Diğer taraftan bu vaziyet karşısında alakadardan biri bize şu malûmatı vermiştir:

“— Cihan şeker istihsalâtı bu sene cihan ihtiyacından dört milyon ton kadar fazladır.

“Kontenjanlar listelerinde şeker nispeti aşağı yukarı memleket ihtiyacına mütenasip bir şekilde hesap edilmiştir. Bugün gümrükte duran mallar ithal edildiği takdirde ortada buhrandan eser kalmaz. Bu malların niçin ithal edilmeyip gümrükte durduğunu hükümet mal sahiplerinden sorarsa hakikat kendiliğinden meydana çıkar.”

Sıraları geldiği halde Gümrükteki şekerlerini çıkarmıyan tacirler ise, bahane olarak sandıkların teker teker muayenesini ileri sürüyorlar.

Parise, Her Taraftan Taziye Telgrafları Geliyor

Mecnun Adam M. Dumeri Niçin Vurdu?

Müteveffa M. Dumer (Ortada), refikası, gelini ve torunları hep bir arada

Paris, 7 (A.A.) — M. Tardiyö, Reiscümburun katli münasebetiyle, hükümet nazına Fransız milletine hitaben şu beyannameyi neşretmiştir:

“Bütün Fransa hayret ve derin bir teessür içinde kalmıştır. Fransa, bütün hayatını hizmetine hasreden ve dört evladını da kendini müdafaa için feda eden bu yüksek ihtiyarın ölümüne ağlamaktadır. Bütün Fransa, bizzat şeref meydanında ölen kocasının bu sabah hastahane gözlerini kapıyan elemde dölün önünde hürmetle içilmektedir. Devlet reisini herhalde temenni edeceği şekilde sükûnet ve vakar ile taziz edelim. Yarın memleket, mümessillerini intihap edecek ve salı günü de Millî Meclis Reiscümburunu tayin eyliyecektir. Perşembe günü Paris halkı Pol Dumeri Elizeden Panteona götürecektir. Fransa büyük bir hizmetkârının hatırasında ve kanunun tatbikinde elemi ve birliğini teyit etmeyi bilecektir. Yaşasın Fransa, yaşasın Cümhuriyet.” (Devamı 3 üncü sayfada)

M. Dumer ve Büyük Harpte ölen çocukları

Rusya Mektubu:

Rusyada Alış, Veriş

Orada Bütün İhtiyaçlar Kooperatifler
Vasıtasile Temin Ediliyor

Fakat Bunun Da Bir Takım Şartları Vardır

Türk Heyeti Moskova'da (1 Mayıs) tezahüratını seyrediyor

Kiyef 27 (Husuşi) — Saat onu çeyrek geçe Ukraynanın merkezi ve Rusyanın en eski şehri olan Kiyefe giriyoruz. Akşam üstü Moskova'ya hareket edeceğiz. Garda Kızıl Ordunun muntazam bir müfrezesi resmi selâmı ifa ediyor. Evvelâ Ukraynanın tabii ve içtimai ilimler Darülfünunu, sonra da Lavra

ismi verilen ve şimdi bir müze gibi halkın ve ziyaretçilerin nazarı ibret ve dikkatine arzolunan muhteşem kilisesini geziyoruz. Kilisenin kubbeleri gibi içinin bütün din eşyası da altından. Denilebilir ki, bu kilise ve kilisenin bir tarafında mahfuz duran fazla kıymetli eşyası, paha biçilmez

(Devamı 11 inci sayfada)

30

Sene Evvel

Bizi İdare Edenler

Fehim Paşa
Sarasker Rıza Paşa
Hasan Paşa
Sait Paşa
Kâmil Paşa
Şeyhislâm Cemaleddin Ef.
Cavat Paşa
Halil Rifat Paşa
Müşür Fuat Paşa
Müşür Abdullah Paşa
Mabeyinci Ragıp Paşa
Ferit Paşa
Tevfik Paşa
Necip Melhame Paşa
Selim Melhame Paşa

Bütün bu meşhur ve malûm simaları, yakında başlayacak olan “Otuz sene evvel bizi idare edenler”, tefrikamızda tanıyacaksınız.

Dün Şehir Meclisinde Şiddetli Münakaşalar Yapıldı

Gıda Maddeleri Fiyatlarında İntizamdan Zerre Kadar Eser Yoktur

Şehir Meclisi dünkü içtimanda mühim münakaşalara sahne olmuştur. İlk münakaşa, sinema ve tiyatrolardan alınan oyun resminin maktuan mî, nisbî olarak mî alınması mevzuu üzerinde cereyan etmiştir. Bu münakaşaya muhtelif azalr, iştirak etmiş, ve nihayet Avni Bey şu teklifte bulunmuştur:

—Birçok şeyler vardır ki, bildiğimiz halde turuk ve ahval burada söylemeye müsait değildir. Eğer bu münakaşa edilecekse bir celsei hafiyye teklif ediyorum.

Neticede bu, hususun Makam ve Encümençe müştereken tetkiki için bu faslın taliki kabul edilmiştir.

Bütçenin hastahaneler faslının müzakeresinde, Belediye hastahanelerinde yataklardan 50 kuruş alınması, ayakta muayene olanlardan 10 kuruş alınması tekliri uzun münakaşaları mucip olmuştur.

İkinci celsede Etem İzzet Bey hayat pahalılığından, Zabıta belediyesinin Polisle tevhidinin havayici zaruriyenin hakkile kontrol edilmesine mâni olduğundan, Vali Beyin geçen celsedeki ifadesine rağmen şekerin havayici zaruriyeden bulunduğundan bahis ve şekerin pahalılığından şikâyet etmiştir. Muhiddin Bey şu cevabı vermiştir:

—Hayır, Belediye Reisi, şeker havayici zaruriyeden değildir (Devamı 8 inci sayfada)

Halkın Sesi

Ucuzluk Tetkikatı Yapılmalıdır

Tramvay ve elektrik fiatlerinin tenzili için Belediye Riyasetine bir takrir verildiğini yazmıştık. Bu mevzu etrafında halkın mü-taleasını da ilâve ediyoruz!

Ahmet B. (Firuzağa 34)

— Tramvay ve elektrik ücretlerinin indirilmesi hakkında Şehir Meclisine bir takrir verilmiştir. Ben muhasip ve iktisatçı değilim. Sorduğunuz için şöyle indi bir mülâhaza yürüteceğim. Gerek tramvay nakliyatı gerekse elektrik sarfiyatı bundan on sene evveline nisbetle azalmamış bilâkis artmıştır.

Kömür ve amele ücretleri çok ucuzlamıştır. Elektrik ve tramvayların da ucuzlaması lâzımdır.

Oman Bey (Taksim kuraathanesinde 3)

— Tramvay ve elektrik şirketleri bence buhrandan en az müteessir olan müesseselerdir. Çünkü kazanç azaldıkça faaliyet ve hareket fazlalasmıştır. Tramvaylar eskisine nisbetle çok insan taşıyorlar. Elektrik te mendeni bir ihtiyaç haline girdiği için hemen her ev ve her müessese elektrik almıştır. Tramvay, elektrik, havagazı ve Terkos ücretlerinden tenzilât yapmak lâzımdır.

Nuri Bey (Kapalıçarşı Karamanlar sokak 1)

— Hayat ucuzladı üyoruz. Fakat limon beş kuruşa, şeker altmış dört kuruşa, kahve üç yüze çıktı. Benim bu ucuzluğa hiç aklım ermedi. Pirinç ve bulgur bile pahalandı. Tramvay ve Elektrik Şirketlerinin fiatleri hakkında hiçbir fikrim yoktur. Şehir meclisindeki müzakereleri bekliyorum. Bakalım takrir sahipleri ne söyleyecekler. Tabii bunlar salâhiyetli adamlardır. Tetkikat yapmışlardır.

İsmail B. (Hırkasıraf Akseki mahallesi 31)

— Kömür fiatleri düşmüştür. Amele ve işçi yömiyeleri de çok tenakus etmiştir. Fakat tramvaylara binenler ve elektrik yakanlar azalmış değildir.

mevaddi iptidaiye, kömür ve amele ücretlerindeki tenakus nisbetinde biletlerde ve elektrik ücretinde tenzilât yapılması kanaatindeyim.

Murat Bey (Şehzadebaşı Emin Nuredin mahallesi 73)

— Tramvay ücretlerinin ve elektrik fiatlerinin fazlalığı hakkındaki şikâyetler şayanı tetkiktir. Belediye bu hususta tetkikat yapmalıdır.

DAHİLİ HABERLER

BİR MESELE

Vapurcular Kömür Fiatinden Şikâyetçidir

Millî vapurculardan Kalkavan Zadeler, İktisat Vekâletine müracaat ederek Ereyli Kömür Şirketinden şikâyet etmişlerdir. Kalkavan Zadeler Ereyli Şirketinin Rusya - Avrupa arasında işliyen Türk vapurlarına, ecebi vapurlara verdiği fiatten daha fazla ücretle kömür sattığını iddia ediyorlar.

İktisat Vekâleti meselenin tahkikini Ticaret Odasına yazmıştır. Ereyli Şirketi 930 ve 931 senesinde Rusya - Avrupa arasında hiçbir Türk vapuru işlemediğini ve binaenaleyh pahalı kömür satmak mevzu bahis olmadığını söylemektedir. Bizim vapurcular arasında yaptığımız tahkikata göre 930 ve 931 de Rusya - Avrupa arasında Türk vapurları işlemiştir. Ticaret Odası bu meseleyi tetkik etmektedir.

Gümrükte

Dört Numaralı Ambardan Başka İşler De Çıktı

Dün gümrük idaresinin 4 numaralı eşya ambarında bir kısım eşyaların kaybolduğunu, tahkikata başlanılarak iki memura işten el çekirildiğini yazmıştık. Gümrük idaresi bu husustaki tahkikata ehemmiyet vermiştir. Diğer taraftan haber aldığımız göre, yine bu 4 numaralı ambarda bazı yolsuzluklar daha yapıldığı öğrenilmiştir. Bu yolsuzluklar ayrı ayrı beş, altı hâdiseden ibarettir. Gümrük müfettişleri bunları da tetkik ediyorlar.

Belediye Mahkemeleri

Adliye Vekâleti tarafından İstanbulda yalnız Belediye işlerle meşgul olmak üzere bir sulh hâkimliği kabul edildiğini yazmıştık. Bu hâkimin maaşı Belediye tarafından verilecektir. Müddeiumumiliğe henüz bir tebliğ vaki olmamıştır.

Serseriler Toplanıyor

Polis sokakta dilenenleri yakalayarak hakkında serseri muamelesi yapmak üzere müddeiumumiliğe tevdi etmektedir. Dün de bunlardan beş tanesi müddeiumumiliğe verilmiştir.

Fiatler

Su Meselesi De Tetkik Edilmeli

Şehir Meclisi âzalarından bazıları bir takrir vererek, kömür fiati indigi için elektrik ve tramvay fiatlerinin de indirilmesini istemişlerdi.

Elektrik, tramvay ve su fiatlerinin yüksek olduğunu iddia edenler, elektrik şirketinin elektriğin kilovatını halka 17 kuruş 10 paradan verdiği halde, fabrikalara kilovatu 2,20, 6,60, 9,30, karıştan elektrik verdiğini ileri sürmektedirler. Fabrikalara tenzilât yapan şirketin halka da tenzilât yapmasını istemektedirler. Kendisile görüştüğümüz bir mütehassıs su fiatleri hakkında şunları söylemektedir:

— Terkos ve Kadıköy su şirketleri suyun metro mikâbına 15 kuruş alıyorlar. Bu paranın çokluğu yetmiyormuş gibi, şirket su parasından başka üç ayda 90 kuruş saat parası, 125 kuruş tamir parası alıyor.

"Halkın kısmı azamının kazanç miktarı azaldığı için şirketlerin mukaveleleri yeni baştan tetkik edilmeli ve tasarruflar esaslara raptolunmalıdır."

Şehir Meclisi Mülkiye encümeninin yeni bir tarife hazırlamakta olduğu söylenmektedir.

Hamallık

Yeniden Hamal Alın Alınmıyacağı Tetkik Ediliyor

Belediye İktisat Müdüriyeti iki aydanberi yeni hamal kaydetmemektedir. Dün belediye İktisat Müdürü, Ticaret Müdürü ve Şehir Meclisi âzasından Necip ve Ali Rıza Beyler fırkada toplanarak yeniden hamal alınıp alınmaması üzerine görüşmüşlerdir. Söylendiğine göre yeniden hamal kaydına başlanması çok muhtemeldir.

Yeni Açılacak Fabrikalar

Teşvikisanayi kanununun değişmeyeceği şeklinde Ankaradan akseden haberler sanayi âleminde iyi tesirler yapmıştır. yakında şehrimizde bir cam, bir lâstik, bir çivi ve birde kontrplâke fabrikası açılacaktır. Sanayi müdüriyeti bu fabrikalara mütehassıs olarak yetişmek üzere bazı Türk gençlerini yerleştirecektir.

MUALLİMLER

Sükna Bedeli Henüz Tetkik Safhasındadır

İstanbul muallimlerinden otuz beş kişiye üçer lira kıdem zammı verilmesi kati şekilde takarrür etmiş ve bütçeye tahsisat konmuştur. Muallimlerin sükna bedellerine gelince, bu iş henüz daimi encümenenden çıkmamıştır. Muallimlere bu sene sükna bedeli verilip verilmeyeceği henüz kat'i şekilde belli değildir.

Damarını Kesmiş

Karagümrükte Sarmaşık sokagında oturan Hamdi, sarhoş olmuş ve sol bileğinin damarını ustura ile kesmiştir. Hamdi Guraba hastahanesine kaldırılmıştır.

Buğday Geldi

Dün Anadoludan şehrimize (70) vagon buğday gelmiş ve iyi buğdaylar altı kuruş on paraya kadar satılmıştır. Piyas sağlamlaşmaktadır.

Millet Mektepleri

Bu sene 13,42 Kişi Şahadetname Aldı

İstanbuldaki Millet Mekteplerindeki imtihanların arkası alınmıştır. Vilâyetimiz dahilinde bu sene Millet mekteplerine 11,243 kadın, 15,921 erkek talebe kaydolunmuştur. Bu talebelere 4,698 kadın, 8,344 erkek Millet mektebi şahadetnamesi almıştır. Bu sene kaydedilen talebe miktarı geçen seneye nazaran epeyce azdır. Geçen sene talebe miktarı kırk binden fazla idi.

Bir Evdeki Çöküntü

Birkaç gün evvel Lâlîde Fethi Bey caddesinde yeni yapılan bir evin çöktüğünden bahsetmiştik. Hâdisse polis raporile de tespit edilmiştir. Fakat evi yaptıran Haseki hastanesi imamı Yunus Efendi ile evin mimarı Muhiddin Bey hâdisenin inhidam olmadığını, ikinci katta iki potrel arasına henüz yapılan bir voltanın üzerine daha kurmadan ağır bir sandık konduğunu ve yalnız bu küçük kısmın çöktüğünü söylemektedirler.

Garsonlar Mektebi

Garsonlar Cemiyetinin yeni idare heyeti faaliyete geçmiştir. Bir garson mektebi tesisine çalışılacaktır.

Günün Tarihi

Komünistlik Maznunları Adliyede

Beynamme dağıtmak ve tahrikât yapmak cürümlerile şimdye kadar şehrimizde yakalanan komünistlik maznunlarının adedi (45) tir. Bunlardan 26 kişi isticvap edildikten sonra serbest bırakılmışlardır. Yakalananlardan iki şoför 1 mayıs gecesi Süleymaniye minaresine bayrak takmak cürümlerine zan altındadır. İçlerinde bir kadın bulunan maznunlar Adliyeye teslim edilmişlerdir.

Darülfünun Emini

Darülfünun Emini Muammer Raşit Bey dün Ankaradan şehrimize dönmüştür.

Dilencilikten Vazgeçmişler

Evvelce Darülcâzeden ellişer lira kefalet vererek çıkan eski dilenciliklerden bir kısmı dilencilikten vazgeçtiklerine dair mahalle ilmühaberleri ibraz etmişlerdir.

Saracoğlu Şükrü Bey

Saracoğlu Şükrü Beyin dün Paris'e hareketi mukarrerdi. Şükrü Bey, hareketini daha birkaç gün sonraya tehir etmiştir.

Belçika Sefiri Geldi

Ankarada bulunmakta olan Belçika sefiri M. Raymon, dün şehrimize gelmiştir.

Darülfünunda Konferans

Şehrimize gelen Bulgar Profesörlerinden M. Stefan dün hukuk fakültesinde kalabalık bir sami kütleli huzurunda ilk konferansını vermiştir.

Günde Altmış Bin Çift

Şehrimizde bir günde 60 bin çift ayakkabı yapıldığı, fakat bunlardan mühim bir kısmının mukavvalı olduğu anlaşılmıştır.

Kendisine Polis Süsü Vermiş

Kendisine sivil polis süsü verip Tepebaşında Jozef efendiye dolandırmak isteyen, boşa geçen takımından Recep yakalanmıştır.

Katil Maznunları

Aşker Naciyi katil ve dört arkadaşını ağır surette cerh etmekle maznun Arap Recepte Süleymanın Ağır Cezadaki muhakemeleri dün nihayet bulmuştur. Gelecek celsede karar verilecektir.

Şeker İçin Kontenjan

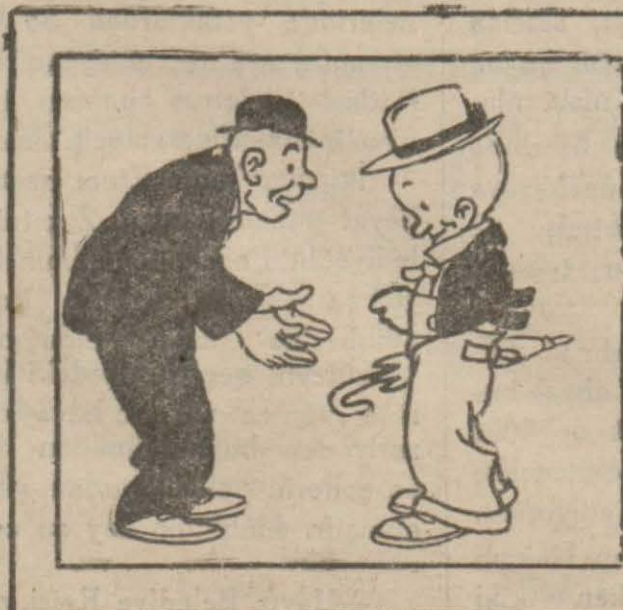
Ankara, 7 — Mayıs ve haziran ayları için memlekete şeker ithali hakkındaki kararname bugün Heyeti Vekile âzaları tarafından imza olunarak Reisiçümburun tasdikına arz olunmuştur.

Bu kararnameye göre, mayıs ve hazirana mahsus olmak üzere mevcut kontenjan miktarına ilâveten her ay için 1,700,000 kilo şeker ithal edilecektir.

Gümrük ve İhtisar Vekâleti mayısa isabet eden miktarı gümrüklere tevzi için lâzımgelen listeleri hazırlamakla meşguldür.

Son Postanın Resimli Hikâyesi:

Pazar Ola Hasan Bey Ve Şeker Kıtlığı

1: Komşu — Hasan Bey, dile benden ne dilersin..

2 — Şöyle bağlık, bahçelik güzel bir köşk mü ?

3 — Yoksa, bir yığın para mı ?..

4 : Hasan Bey — Bunların hepsi benim olsun. Bana yüz dirhem şeker verebilir misin? Komşu — Ne söylüyorsun Hasan Bey? Onu ben bulsam buna diye başıma süreceğim!

Başkaları
Ne
Diyorlar ?

İngiliz Başvekili Ramsay Mac Donadın Londrada verdiği bir konferanstan :

"Herkes tasarrufun manasını anlatmak isterim.

"Tasarruf, lüzumsuz masrafları, mukabili bulunmayan masrafları, ancak; istikraz ile kapatılabilecek olan masrafları kökünden kesmektir.

" Sarfedelim, fakat manasız ve münasebetsiz şekilde değil, vazifemizi yapmış olmak için sarfedelim. "

" Biz sermayeyi himaye etmekle cemiyete fenalık ediyoruz, sermayeyi himaye edeceğimize, onu bir iş adamı gibi işte serbestçe kullanmak ve bu suretle fayda vermesini temin etmek imkânlarını hazırlamak lâzımdır.

" Hepimiz bir araya gelelim. Parayı, köylü gibi köye saklayıp tahtı temine almayı değil, cemiyete faydalı şekilde kullanılmasını temine çalışalım. Ta ki, bütün cemiyet, sayın ve sermayenin faydalarından istifade edebilsin. "

Amerika Maliye Nazırı Mr. Mills'in, Ayan Meclisi Maliye Encümeninde verdiği izahattan şu parçayı naklediyoruz :

" Ya kazanç vergilerini arttıralım, yahut aksi istikamette ifrata vararak hususi ellerde bulunan büyük sermaye ve müesseseleri hacedelim ve umunun menfaatine hadim işlerde kullanalım.

" Eğer bugünkü içtimai nizamı beğenmeseydim, eğer sermayedarlık sisteminin en iyi sistem olduğuna inanmasaydım, o vakit vak'aları olduğu gibi kabul edecek ve bugünkü nizamın değişmesini istemiye kadar varacaktım.

" Bugün İngilterenin düştüğü mallı buhranın en mühim sebeplerinden biri, hükümetin vergi tahsil hakkını, büyük sermayeyi ve geniş arazi mülkiyetini parçalamak işinde kullanmış olması değil midir?

" Sermayeyi parçalamak, bir kit'ayı seferber halinden çıkarıp dağıtmaktan farklı değildir. Bin kişilik bir kit'ayı dağıtınca, yine bin kişi vardır. Fakat onların müttehit bir halde buldukları zamanki kuvvetleri ortadan kaybolmuştur.

" Memleketin zenginleri servetlerini kendileri için yaptılar. Bugün bütün hedefimiz, bu ferdî sermayeyi dağıtmaksızın, bozmaksızın, aynı bir kişinin değil, bütün cemiyetin menfaatine yarıyacak şekilde kullanmaktır. "

M. Meclisinde Müzakereler

Ankara, 8 (Hususi) — Dün Millet meclisinde hararetili müzakereler oldu. Evvelâ askerî ve mülki tekaüt kanunlarının bazı maddelerinin tefsiri görüşüldü, sonra traktör tazminatına geçildi. Ziraat Vekili Muhlîs Bey bu hususta izahat vererek tazminata karşılık olmak üzere ayrılan 3 milyon liranın tamamen hak sahiplerine verildiğini, yeniden istenilen (500) bin liranın müddeti zarfında müracaat edenlere verileceğini söyledi ve teklif edilen madde muaddel şekilde kabul olundu. Müteakiben Maarif vergisi kanununun 15 inci maddesinin tefsirine geçildi. Bir kısım mebuslar bu verginin tahsilile alakadar olanlara ikramiye verilemeyeceğini ileri sürdüler. Maliye ve bütçe encümeni de aynı fikirde idiler. Tefsir mazbatası maliye memurlarına bu vergiden dolayı ikramiye verilemeyeceği şeklinde kabul edildi.

Bundan sonra, matbuat kanununun 51 inci maddesine ilâve edilen ve hariçten gelen matbuatın Vekiller Heyeti kararile ithallerinin menedilebileceği hakkındaki fıkra kabul edildi.

Son Postanın Resimli Makalesi

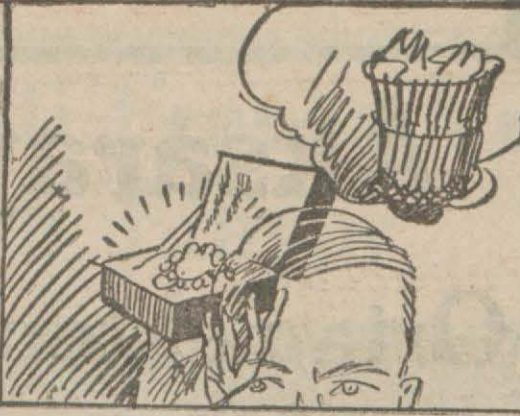
■ Çöp Sepeti ■

1 — Seleniyum nedir bilmiyorum, bilmek te istemiyorum. Hayatta bir defa bu kelimeye rasgelip gelmiyecemimi de bilmiyorum.

2 — Kafamız, böyle hayatta bize lüzumu olmayan, faydası dokunmayan, er geç unutulmaya mahkûm olan birçok lüzumsuz malûmat ile doludur. Böyle kafalar adeta içine lüzumsuz kâğıtlar atılan kâğıt sepetlerine benzer.

3 — Lüzumsuz şey insanı fakrû sefaletten daha fazla öldürür. Dimağınızı bir çöp sepeti değil, bir mücevher kutusu haline koyunuz.

SON TELGRAF HABERLERİ

Parise Her Taraftan Taziye Telgrafları Geliyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Paris 7 — (A. A.) — Nazırlar Meclisi yeni Reiscümhur intihabı için Milli Meclisin salı günü saat 14 te toplanmasına ve müteveffa Reiscümhur M. Dumer'e yapılacak milli cenaze alayının perşembe günü icrasına karar vermiştir.

Cenaze Notr - Dam kilisesine merasimle götürülecek ve Panthèon'da gömülecektir.

Paris, 7 — (A. A.) — Hükümdarlardan ve devlet reislerinden Elize sarayına taziye telgrafları yağmaktadır.

M. Hindenburg, M. Mussolini, M. Grandi, M. Stimson şahsen de taziyette bulunmuşlardır.

İtalya hükümeti, umumî müesseselerdeki bayrakların yarıya indirilmesini emretmiştir.

Cenevrede heyecan çok büyüktür. Terki teslihat konferansı komşyonlarının celseleri matem alâmeti üzere tatil edilmiştir. Konferans reisi M. Hendersonla Cemiyeti Akvam Kâtibi Umumisi

Cümhur Reisiğine Kim Getirilecek?

Paris, 8 (A. A.) — Meb'usan ve Ayan Meclisleri mahafili, Riyaseti cümhur için yapılacak intihabatın milli ittifak ve vahdet mahiyetini almasını temenni eder görünmektedir.

Filhakika, birçok meb'uslar, Ayan Meclisi Reisi M. Alber Lebrünün namzetliğini koyması hususunda çok ısrar etmişlerdir.

Mumaileyh, henüz cevabını vermemiştir. Maa-mafih, bugün teklifi kabul etmesine ihtimal verilmekte ve büyük hüküm ve nüfuzu itibarile çok büyük bir ekseriyetle intihap edileceği kanaati izhar olunmaktadır.

Bazı meb'uslar da M. Penlöve'nin ismini öne

M. Drümond, Başvekil M. Tardiyöye telgraflarla teessürlerini bildirmişlerdir.

Gazetelere gelen haberlere nazaran bütün dünya matbuatı, M. Dumerin kurbanı olduğu suikaste karşı infialini ifade etmekte ve müteveffanın hususi ve siyasi hayatı hakkında tafsilât vermektedir.

Paris, 7 (A. A.) — Salı ve perşembe günlerinin milli matem günü olması kararlaştırılmıştır.

Paris matem içinde bulunmaktadır. Resmî müesseselerin ve hususi meskenlerin üzerindeki bayraklar yarıya kadar indirilmiş ve siyah bir tülle matem alâmeti olarak örtülmüştür.

Sabah gazetelerinin hepsi birer matem çerçevesi içinde intişar etmiştir.

Mefkûre veya fırka ayrılığı olmaksızın hemen herkesten acı bir ıstırap nevası ve nefret sesleri yükselmektedir. Bu hal en yüksek şefini kaybeden ve onun ziyana ağlayan bir milletin hissiyatının tercümanı olmaktadır.

sürmüşlerse de, buna ait fikri alınmamış olan sabık Başvekilin bu bapta ne düşündüğü anlaşılmamıştır.

Paris, 8 (A. A.) — M. Dumer'e suikast yapan Gurgulof hakkında tahkikata Lyon'da, İsviçre'de Berlin'de ve bilhassa uzunca müddet ikamet ettiği Prague'da devam edilecektir.

İstintak hâkimi, yarın, Monakodan gelmiş bulunan katilin zevcesini dinliyecektir. Bütün temaşa mahalleri m. Dumerin cenaze merasimi günü kapalı olacaktır.

(Dün gece yarısına kadar gelen telgraflar 5 inci sayfada.)

Sovyet Rusya İle Yeni Bir Mukavele İmza Edildi

Heyet Dün Sivastopola Hareket Etti

Moskova, 7 (Hususi muhabirimizden) — Dün akşam büyük tiyatrodaki Türk heyeti şerefine bir müsamere verildi. Başvekil Paşa ile M. Stalin, M. Vorşilof, M. Litvinof ve M. Molotof bir locada otudular. M. Stalin tiyatrodan Kremlin sarayına yaya olarak döndü. Dün iki hükümet arasında yeni bir mukavele imzalandı. Bu mukavele mucibince Sovyet hükümeti Türkiye'ye (8) milyon do-

lâr kredi açmaktadır. Bu kredi ile Sovyet Rusyadan makineler alınacak ve mukabilinde Türk emtiası verilecektir. Ayrıca Sovyetler Türkiye'ye iki Otobüs, 6 Tank, 10 tane de traktor hediye ettiler. Bugün Sivastopola hareket ediyoruz. Selim Ragıp Moskova, 7 (A.A.) — Leningrattaki ziyaret esnasında Leningrat Sovyeti Reisi M. Kadatzki ile Başvekil Paşa arasında nutuklar teati edilmiştir. M. Kadatzki, Gazi Hz. ile İsmet Paşa, Tevfik Rüştü Bey, Hüseyin Ragıp Bey ve bütün hazır bulunanlar şerefine kadehini kaldırmıştır. Başvekil Paşa verdiği cevapta, bu kadar güzide bir heyet huzurunda söz söylemekten mütevellit bahtiyarlığını ifadeden sonra bütün Rusyada gördüğü samimi hüsnü kabul ve hararetili dostluk tezahüratından fevkalâde mütehassis bulunduğunu söylemiştir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Ayakkabcılar Cemiyeti Reisi, İstanbuldaki kundura imalâtı hakkında şayanı dikkat malûmat veriyor. Cemiyet Reisi ilk söz olarak İstanbulda günde 60 bin çift kadar kundura yapıldığını söylüyor.

Fakat diğer taraftan bu bir yığın imalâtın mühim bir kısmının fena malzeme ve mukavva kullanılarak yapıldığı da ilâve ediliyor. Bu vaziyet karşısında halkın aldatılmadığına,

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Mündericatımızın çokluğundan Dercedilememiştir.

Askerlik Kaçakları

Bundan Sonra Para Cezası Tahsil Edilecek

Ankara, 8 (Hususi) — Askerden kaçanlar şimdiye kadar fazla askerlik yaptırılmak suretile ceza görüyorlardı. Fakat bu cezanın para alınmak suretile tatbiki daha faydalı görülmektedir. Bu sebeple askerlik kanununun 86 ve 89 uncu maddeleri tadil edilmektedir.

86 inci maddenin muaddel şekline göre, gerek askerliğe elverişli olanlardan ve gerek askerlikten ihraç edilenlerin yaşlarına veyahut hangi doğumlular ile muameleye tâbi ise bu doğumlular ilk kafilisinin sevkedildiği günden itibaren geldikleri veya ele geçtikleri güne kadar geçen beher gün için 50 kuruş cezayı nakdi alınacaktır.

Ancak bu para cezası ilk yoklamasını yaptırmış olanlar için 15 ve yaptırmamış olanlar için 30 liradan aşağı olmayacağı gibi geç kalınan müddet ne kadar olursa olsun cezayı naktlî miktarı 200 lirayı geçmeyecektir. Bu kanunun neşrinden evvel cezalı olarak silâh altında bulunup ta ceza hizmetlerini bitirmemiş olanların mütebaki cezaları da bu ahkâma tabi olacaktır.

Bir Tütün

Deposu Tamamen Yandı

Yanan Tütünler 115 Bin Liraya Sigortalıdır

Dün gece Beşiktaşa bir yangın çıkmış ve sigortalı bir tütün deposu yanmıştır. Tahsikatımıza göre Beşiktaşa İdaci Remzi ve Hâmit Beylerin isticar ettikleri (Cümhuriyet) tütün deposundan dün gece saat 12 de bir yangın çıkmış, gerek bina ve gerekse binadaki 126,533 kilo tütün tamamen yanmıştır. Bu tütünler 115 bin liraya sigortalı olduğu gibi Selânik Bankasına da (90) bin liraya rehindir. Tahkikat yapılmaktadır.

Bu Da Başka Türüslü

Trabzonlu İzzet isminde biri Galatada umumbaneci Aleksandrayı zorla dost tutmak istemiş, ret cevabını alınca hizmetçisi Marikayı yaralamıştır.

Hamalı Yaralamışlar

Büyükadada oturan Kadir isminde birisi ve Fatma isminde bir kadın yoldan geçmekte olan hamal Mustafayı yaralamışlardır.

Karısını

Isırmış!

Galatada oturan İtalyalı Alber isminde biri sarhoşlukla karısı Melko ve komşusu Madam Sofiyayı ısırarak suretile yaralamıştır.

Mübaşirlik İmtihanı

Adliyede münhal mübaşirlikler için bir müsabaka imtihanı açılacaktır. Talip olanlar evvelâ Adliye doktorları tarafından muayene edilmektedirler. Şimdilik münhal yalnız üç mübaşirlik vardır. Müracaat edenlerin adedi (200) ü aşmıştır. İmtihanda kazananlar sıra bekleyecekler ve münhal oldukça tayin edileceklerdir.

Gençler İçin

Efendiye
İhtiyacımız
Var

Efendi diyince ne anlıyoruz? Maiyetinde işçi çalıştıran bir patron, yahut, çiftliğinde binlerce kişiye hükmeden bir zengin tasavvur etmiyoruz.

Efendi, İngilizlerin Gentlement kelimesinin tam karşılığıdır. Efendi, öyle bir sıfattır ki muayyen vasıflar bulunmasını istilzam eder. Büyükler "efendi gibi otur.", "Efendi gibi hareket et.", derler.

Efendi, herşeyden evvel dürüst adamdır.

Efendi, bir adama yüzünden söyleyemediği şeyi arkasından söylemez.

Efendi, söylediği sözün eridir, mes'uliyetini müdraktır. Verdiği söz tutar.

Efendi, hakkını müdafaa ederken bile tecavüzkâr vaziyet almaz.

Efendi, naziktir, terbiyelidir. kibardır.

Efendi, kimseyi rencide ve rahatsız etmek istemez. Herkese karşı hürmetkâr ve muhabbetkârdır.

Efendi, işinde, oyununda, konuşmasında dürüst ve itimada şayandır.

Efendi zayıfları ezmez, kuvvetliden korkmaz.

İşte biz sporda, ticarete, sanayide, gazetecilikte, avukatlıkta, hulâsa her meslekte böyle efendilere muhtacız.

Efendi arıyoruz.

NAKİ

Umumhaneler Kaldırılacak

Trabzon (Hususi) — Umumhanelerin kaldırılması hakkında Belediye mahafilinde bir cereyan vardır. Mevcut cereyanlara göre umumhaneler kaldırılmasa bile muhakkak surette ıslah edilmesi lâzımdır.

Edirne

Köylüler Mühim Bir Mücadele Usulü Keşfettiler

Edirne (Hususi) — Babaeskinin Kuleli ve Havsanın Yolağeldi köylerinde ve daha birkaç köyde pancar böcekleri türemiştir. Haşerenin zuhur ettiği mahallerde mücadele yapılmaktadır. Kuleli köylüleri mücadele için Amerikanvari bir usul bulmuşlardır. Köylüler köydeki kümes hayvanlarını toplayarak pancar tarlalarına götürmekte ve tarlalara salıvermektedirler. Tavuklar pancar böceklerini yemekte ve az zamanda pancar tarlalarını bunlardan temizlemektedirler.

Romayı
Müdafaa
İçin...

Roma, 7 (A. A.) — Roma üzerinde faşist aleyhtarlarının tayre ile uçmalarına mâni olmak maksadile ecnebi tayyarelerinin veya ecnebi memleketlerden gelen tayyarelerin müruruna ait her türlü haberleri ve tayyarelerin şekil ve işaretlere müteallik muamelâtı toplamak üzere Dahiliye Nezaretinde bir merkez vücudunda getirilmiştir.

MEMLEKET HABERLERİ

Aksarayda Maarif İşleri

Ortamektep Yalnız Talebenin Değil,
Halkın Da İrfan Ocağıdır

Aksaray (Hususi) — Şehrimizde asrın medeni ve zaruri bir icabı olan konser ve müsamerelere o kadar fazla rağbet vardır ki bütün halk perşembe ve pazartesi günleri öğleden sonra vaktlerini hemen, hemen Ortamektepte geçiriyorlar.

Bu teveccüh ve alâkayı yâkından takdir eden Ortamektep Müdürü Seyfettin ve Ankara Musiki Muallim Mektebinden mezun Ortamektep Musiki Muallimi Ahmet Beyler mektepte talebe arasında 9 erkek ve üç kız talebeden mürekkep bir heyet vücade getirmişlerdir.

B grup perşembe günleri umum. alafrağa ve alaturka konserler vermekte, bir hayli alkış toplamaktadır.

Bu hayırlı işte orta mektep müdürü Seyfettin Beyin hissesi çok büyüktür. Diyebilirim ki bizim ortamektep yalnız talebelerin değil, verilen musiki ziyafetleri ve konferanslarla halkın da irfan ocağı halini almıştır.

Aksarayda Ortamektep Musiki Heyeti

(× Müdür Seyfi, ×× Musiki Muallimi Ahmet Beyler)

Talebe velilerine verilen müsamereler ve konserler ve umum tarafından takip edilen ilmi ve içtimai konferanslar Aksaray gençlerini telif ve tettebbüle bir hayli alâkadar etmiştir. Bu meydana Aksaray vilâyet matbaasında tabedüme bulunan aylık ve "Bizim Mektep" ismini taşıyan mecmua yalnız Talebe Hanım ve Efendilerin yazılarıyla intişar etmektedir. Bu mecmuada çıkan yazılar şumullü ve hayati mevzulardan seçilmektedir. Bu itibarla mecmuaya karşı halkın büyük bir alâkası vardır.

fenle, edebiyatla meşgul olan gençler almıştır.

★ Vekâlet emrine alınan Muhasebei Hususiye Müdürü Tevfik Beyin yerine Cebelibereket Muhasebei Hususiye Başkâtibi Selâmi Bey tayin edilmiştir.

★ Meclisi Umumi içtimai encümeni daimi azalarının intihabile hitama erdi. Encümen azaları meyanında yalnız Tahir Ağanın yerine genç Muallimlerden Ragıp Bey seçilmiştir. Diğerleri tekrar intihap edilmişlerdir.

★ Bugünlerde çok ve bereketli yağmurlar yağmaktadır. Q. Z

Gemlikte
Bir Ortamektebe
İhtiyaç Var

Gemlik, (Hususi) — Kasabamızda ortamektep ihtiyacı şiddetli bir şekil almıştır. Bu hususta ciddi ve kuvvetli bir teşebbüste bulunulmuştur. Halk bu işi büyük bir alâka ile takip ediyor.

★ Kasabamızda Ziraat Bankası nam ve hesabına büyük bir fiçi fabrikası tesisi için tetkikat icra edilmektedir.

★ Son günlerde burada bir kedinin kudurduğu ve etrafa saldırdığı görülmüş, kedi derhal öldürülmüştür. Ne ise bu kuduz hayvan hiçbir zarar yapmamıştır.

Köylüye Arazi

İzmir (Hususi) — Torbalıdaki fakir köylülere 1600 dönüm arazi dağıtılacaktır.

Balıkesirde

Belediye Şehrin İmarı
İçin Uğraşılıyor

Balıkesir Belediyesi imar faaliyetleri son aylarda artmıştır. Ezcümle istasyon civarında bir park vücade getirilmiş ve yeniden birkaç çeşme yaptırılmıştır.

Diğer taraftan şehrin bir kadastrusu tanzim ve Kasaplar deresinin kapatılmasına teşebbüs edilmiştir. İstasyon civarında tren hattı ile şose arasındaki meydanlık ta diğeri gibi güzel bir park haline ifrağ edilecektir.

Adanada
Asrî Mezbağa

Adanadaki yeni mezbağa

Adana (Hususi) — Belediye tarafından şehrimizde yaptırılan asrî ve fennî mezbağanın inşaatı bitmiş gibidir. Verilen malûmata ve yapılan tahminlere göre mezbağa işe başladıkdan sonra et fiatları bir miktar artacaktır. Mezbağa (350) bin liraya mal olmuştur.

Mabeyn Ricali

Mabeynde için için hâkim olan, perde arkasında rol oynayan gizli simalar kimlerdi?

30 sene evvel bizi idare edenler Tefrikanız pek yakında başlıyor

Adanada
Bereket Yağmurları Yağıyor

Adana (Hususi) — Haftalardan beri beklenen yağmur nihayet yağmıştır. Tarsus, Mersin ovaları müstesna, Çukurovanın hemen her tarafına faydalı ve mebzul yağmurlar dökülmüştür. Kuraklık dolaysile mevsiminde yağmur yemediği için vaktinden evvel başak verip kazıklanan veya hiç büyüyen hububata bu yağmurun pek faydası olmakla beraber pamuk mahsulü için çok büyük kıymet ve ehemmiyeti vardır. Maahaza pamuk mahsulünün tamamen neşvüneması için toprağın daha rutubete ihtiyacı vardır. Bunun için de 200 - 250 milim daha yağmur yağması lâzımgelmektedir.

Tarsusta

Bir İdam Kararı
İnfaz Edildi

Tarsus (Hususi) — 930 secesi şubat ayı içinde parasına tamaan ve taammüden Kasap Mehmet Efendiyi burada öldürmüş olan Kürt Mehmet çavuş ismindeki şahıs hakkında Tarsus Ağır Ceza Mahkemesi idam kararı vermişti.

Bu karar Temyiz Mahkemesi tarafından tasdik ve M. Meclisi tarafından da tasvip edildikten sonra kespi katiyet etmiş ve hüküm infaz olunmuştur. Mahkûm Mehmet çavuş salben idam edilmiştir.

Söz Aramızda

Acaba
Hangi Taraf
Haklıdır?

Erkekler kadınların okuması aleyhinde istedikleri kadar söylesinler. İş hayatına girmemeleri icap ettiğine dair bin bir tane sebep gösterebilirler. Kadınların bu aleyhte sözleri bu sebeplere itirazları ve cevapları oluyor. Hangi tarafın kuvvetli olduğunu siz tayin edin.

" — Artık eski zamanlar geçmiştir. Kadının tamamen ev hayatına, evde bir bostan beygiri gibi çalışmaya dönmesine imkân yoktur. Bu vaziyet zamanın icabıdır. Değil yalnız erkeğin, hatta kadının arzusu bile inzimam etse yine o eski günlerin geri gelmesine imkân yoktur.

" — Erkeğin, kadının tahsiline ve iş hayatına girmemesi için gösterdiği bütün sebeplerin, yaptığı bütün itirazların altında itiraf etmek istemediği bir sebep saklıdır. Bütün bu feryat erkeğin mutlak hâkimliğini kaybetmesi korkusundandır. "

Başka bir hanım ilâve etti:

" — Okuyan kadın şuuruna sahip olduğu için bu esarete katlanamaz tabii. Bu esareten kurtulmak için de evvela erkeğin sırtından kendi yükünü kaldırmayı icap ediyor. Oradan da iş hayatına geçiyor. "

" — Hem efendim. Bence okumak meselesi kadınlık, erkeklilik meselesi değil, her şeyden evvel bir insanlık meselesidir. Okumak, dünyayı görmek nasıl yalnız bir sınıfın hakkı değilse bir cinsin de hakkı değildir. Herkesin, bütün insanlığın hakkıdır. Binaenaleyh kadının da... O halde erkeğin, kadının tahsiline itiraz etmesi tabii eskilerin bunu yalnız imtiyazlı sınıfa hasretmesine benziyor... Yok eğer bugünkü erkeklerin de hâlâ, bir zamanki papalar gibi kadının ruhu olup olmadığında şüpheleri varsa o zaman mesele değişir. "

Bundan evvel erkeklerin itirazlarını gösteren yazıyı hatırlayanlar ilki arasında mukayese yapabilir ve haklı olan tarafı seçebilirler.

B. HALİM

İzmir Hapishanesinde

İzmir (Hususi) — Hapishane-i umumide 1122 mevkuf ve mahkûm vardır. Haddi istiabisini çoktan geçen hapishanenin vaziyeti Müddeiumumiliğe bildirilmiştir.

Orhangazide

Orhangazi (Hususi) — Çocuk haftası münasebetile kasabamızda bir gülbüz çocuk müsabakası yapılmış ve birinciliği kazanan yavruya mükâfat verilmiştir.

Hüküm Giyen
Memurlar

İzmir (Hususi) — Bayındır Muhasebei Hususiye memurlarından Alâaddin, Murat, Nuri ve Recep efendiler zimmelerine para geçirmekle maznunen muhakeeme edilmekte idiler. Alâaddin efendinin 7766, Murat efendinin 3139, Nuri efendinin 2485, Recep efendinin 11604 lirayı zimmelerine geçirdikleri sabit olmuş, maznunlar beşer sene birer ay 22 şer gün hapse mahkûm olmuşlardır.

M. Dumerin
Ölümü Ve
Akisleri

Paris 7 — Fransız Reisi M. Dumer dün sabah saat 4,40 ta vefat etmiştir. Bu esnada ailesi efradı, hükümet erkânı, Başvekil M. Tardiyö, askerî ve sivil daireler erkânı Reisi M. Dumerin etrafında bulunmakta idi.

M. Dumer'in naşı Elize sarayına kaldırılmıştır. Naş, Elize sarayının salonunda usulen teşhir edilmektedir. Cenaze ailesi efradile askerî ve sivil daireler erkânı tarafından beklenilmektedir.

Reisi M. Dumer vefat edince, M. Tardiyö kabineyi hususî bir içtima davet etmiştir. Bu içtimada müteveffa Reisi M. Dumerin cenaze merasimi, yeni reisi M. Dumerin intihabı için mahallî meclisin içtima daveti meseleleri müzakere edilecektir.

Elize sarayının kapısında açılan defteri mahsus imzalarıyla dolmaya başlamıştır. Saraya her taraftan taziyet telgrafları gelmektedir.

Halkın Nümayişleri

Suikast bir çimşek süratle Fransada intihar etmiştir. Hâdiseden biraz sonra hastanenin civarında toplanan cesim bir halk kütləsi, suikastten teessür ve teessüflerle bahsetmeye başlamıştır. Suikastçi Gorgulof isticvap edilmek üzere götürülürken halk:

— Katili yakalıyalım, öldürelim, diye haykırıştır. Bu esnada katili götüren araba süratle koşmaya başlamış, fakat halk, birçok yerlerde katili lincetmek için polis kordonunu yarmaya çalışmıştır. Monparnasta meşguliyetleri pek malûm olmanın bazı Rusların devam ettikleri kahvelerin önünde birtakım nümayişler yapılmıştır.

Zabita bu kahvelerin civarındaki toplantıları dağıtmak için müdahale etmiştir. Parlâmentonun tatili münasebetile meclis koridorlarında pek az meb'us vardı. Koridorlarda, Fransa toprağında secebiler tarafından pek çok cinayetler yapıldığı söylenmekte ve tasfiye tedbirlerinin hemen alınması istenmektedir.

Hatıra Defteri Değil
Mudafaanamel

Katilin üzerinde bulunan hatıra defterini, Rus lisani mütebassırlarından iki zat tetkik etmektedir. Bu bir hatıra defteri değil, bir mudafaanamedir. Suikastçi mudafaanamesinde, Sovyet boyunduruğundan kurtulması için Rusyaya yardım etmemiş olduğunu söylediği Fransız milletinin

Dumere Yapılan Suikasti Fransa Ve
Bütün Dünya Takbih Ediyor

Müteveffa Fransız Cümhur Reisi M. Dumer, intihabının ilk günlerinde Fransa'ya gelmişti. Bu resim orada alınmıştır. Öteki resimde ise M. Dumer ile refikası Madam Dumeri görüyorsunuz.

reisini niçin öldürmek istediğini izah etmektedir. Katil, hatıralarının sonunda kendisini Lindbergin çocuğunu kaçırmakla itham etmektedir! Mütehassıslar katilin bu suretle kendisine leli süsü verip vermediğini tetkik edecektir.

Katilin karısı Monakoda tevkiif edilmiştir.

Fransız Matbuatı Ne Diyor

Hümanite gazetesi müstesna olmak üzere bütün gazeteler, suikasti katilin deliliğine hamletmektedirler. Bu hâdiseyi intihap nücadesine karıştırmamaktadırlar. Gazeteler halkın derin heyecan ve infialine makes olmaktadır.

Harpta dört evlâdını veren, herkesin hümetine mazhar olan ve kendisini furkaların fevkinde tutan M. Dumer'in ölümünün herkeste bir husumet ve teessür uyan hrdığını yazmaktadırlar.

M. Leon Blum Populer gazetesinde, bu cinayeti Sosyalistler namına takbih etmektedir. Pöti Jurnal gazetesi diyor ki: "Bir mecnunun münferit bir hareketine karşı hiddet etmeye imkân yoktur. Kederdide Fransanın heyecanlı tekrimatına hiçbir âdi ihtiras karıştırmamalıdır."

İngilizlerin Teessürü

Londra 7 — M. Dumer'in vefatı, müşarünileyh hakkında yüksek bir hissi takdir beslemek olan İngiliz diplomasi mehafilinde büyük bir heyecan uyandırmıştır. M. Loit Corç, tab'an halim ve selim olan M. Dumer'e karşı husumet beslenebileceğini bir

türlü izah edememektedir.

M. Sanlburi, Dumerin sade Fransanın değil, bütün dünyanın hadimi olduğunu söylekte bu ziyada sulh ve beynelmil hüsnüniyet meseleleri için büyük bir ziyân teşkil ettiğini ilâve etmektedir. İngiltere Kralı, Madam Dumere ve M. Tardiyöye ikinci bir taziyet telgrafı gönderilmesini emretmiştir.

İngiliz Başvekil M. Mak Donald, Madam Dumere şahsan beyanı taziyet etmiştir.

M. Snooden, "Bu suikast yalnız caniyane olmasından değil, aynı zamanda vahşiliğinden dolayı beni isyana sevk ediyor" demiştir.

M. Dumerin cenaze merasiminin yapıldığı gün İngilterede bir ayini ruhani yapılmış çok muhtemeldir.

Cenevre 7 — Suikast haberi buraya, Milli Müdafaa Komisyonunun müzakere bulduğuna esnada gelmiştir. Alman murahhasının teklifi üzerine hümet alâmeti olarak celse tatil edilmiştir.

M. Dumerin
Tercümesi Hali

Fransa Reisi M. Pol Dumer'in uğradığı suikast hâdisesinin tafsilâtını telgraf haberi olarak diğer sütunlarımızda bulacaksınız. Burada M. Dumer'in kısaca hayatından bahsedeceğiz:

M. Dumer tam manasile namuslu bir adamdı. Kırk senelik siyasi hayatı hiçbir vakit bir ihtiras şaybesile lekelenmemiştir. Daima memleketinin menfaatini gözetmiştir.

1857 de "En" de doğmuştu. 75 yaşında idi. Hukuk Fakültesinden mezun olduktan sonra, Meb'usan Reisi M. Flokenin kalemli mahusus müdürü oldu. Siyasi hayatı o zaman başladı. Genç yaşta meb'us oldu. Müdahale ettiği meselelerde daima onun noktayı nazarı galebe çalıyordu.

Mali ve iltisadî ihtisası okadar büyüktü ki, Meclis onu bütçe mazbata muharriri intihap etti. Uzun müddet bu mühim ve nazik vazifeyi ifa etti.

1895 te Leon Burjuva Kabinesinde Maliye Nazırı oldu.

Leon Burjuva Kabinisinin istifasından sonra Hindi Cini Valii Umumiliğinde bulundu. Bu vazifeyi 1897 den 1902 tarihine kadar muvaffakiyetle ifa etti.

O tarihte Fransaya avdet etti, tekrar meb'us oldu ve 1905 te meb'usan reisi oldu.

Harp senelerinde homen fasılasız surette müteaddit kabinelerde maliye nazırı oldu. 1912 senesindenberi âyan meclisine aza intihap olunmuştu.

1927 de Ayan Meclisi Riyasetine geçti ve bu âli vazifeyi 13 mayıs 1931 tarihine kadar muhafaza etti.

M. Dumer o tarihte müddetini ikmal eden M. Dumergin yerine Versay konferansında Reisi M. Dumer intihap edildi.

Hayatı hususiyesinde merasimi sevmiyen, sade yaşamayı tercih eden bir aile reisi idi.

Harbi umumide 5 erkek evladının dördünün vatan uğruna kurban gittiğini işitince. "Bundan

EDEBİ TEFRİKAMIZ: 4

VİKTORYA

Muharriri: Knut Hamsun Nakleden: H. Ş.

Cüce yeniden eğilip gözden kayboluyor. Yohan dalgın bir halde, yumuşak sedirin üzerine lâkaydane uzanıyor. Kız geldiğinde onu yanına oturtacak, ona altından ve gümüşten tabaklar içinde nadir yemekler takdim edecek, göz kamaştırıcı lâmbalar duvarları aydınlatıyordu. Mağaranın ta dibinde altın tellerle işlemeli ağır kumaştan bir perdenin arkasında, on iki şövalyenin nöbet beklediği bir yatak odası bulunacaktı...

Birdenbire hulyalarına niha-yet vererek yerinden fırlar, sürünerek mağaradan çıkar ve

kulak verir. Aşağıda, keçi yolunun üzerinde bir Yaprak hışırtısı, kırılan kuru dalların çıtırdısı duyulur.

— Viktorya!

Bir ses aşağıdan ona cevap verir!

— Holâl!

Çocuk kızın istikbaline koşar.

Genç kız:

— Oh, artık cesaretim kalmadı.

Çocuk omuz silkerek lâkaydane:

— Ben mağarada idim, şimdi oradan geliyorum, der.

Mağaraya girer girmez, oturmak üzere bir taş gösterir.

— İşte büyücülerin başı bu taşın üzerine oturmuştu.

— Ah! Bundan bana bahsetme. Bunları öğrenmek istemem. Sen korkmuyor musun?

— Yok...

— Sen bana, onun bir tek gözü var, demiştin. Halbuki tek gözün yalnız devlerde bulunduğu bilmiyor değilsin.

Yohan bir an durakladı:

— Şey.. İki gözü vardı amma yalnız birile görüyordu. Kendisi bana böyle söyledi.

— Daha neler? Oh, sus artık.

— Onun hizmetine girmek ister miyim, diye bana sordu.

— Ya? Şüphesiz kabul etmedin? Ah yarabbil!

— Yok, olmaz demedim. Yani teklifini kat'iyetle reddetmedim.

— Sen delisin! Demek dağda mahpus kalmak istiyorsun?

— Vallahi, orasını bilmem. Fakat bu dünya da okadar ber-

batlaştı ki..

Sükût..

— Bu şehir çocukları geldiğinden beri, sen hep onlarla düşüp kalkıyorsun.

Yine sükût.

— Bununla beraber seni kollarım arasında kaldırmak ve karaya götürmek için hepsinden daha kuvvetliyim. Seni, bir saat kollarım arasında tutacak kuvvetim var. Baksana!

Genç kız kolları arasına aldı ve kaldırdı.

Kız kollarını çocuğun boynuna doladı.

— Gördün mü, öteki benim kadar kuvvetli mi idi.

Onu tekrar yere bıraktığı vakit Viktorya:

— Öyle amma, Oto da kuvvetlidir, o da büyüklerle dövüyor, dedi.

Yohan bu sözlere inanmıyor muş gibi sustu.

Karilerimin
Sordukları
Sualler

56 - Ş. - N. — Oç sualimize ayrı ayrı cevap vereceğim:

1 — İçinde bulunduğunuz hayattan kurtulmadıkça izinizi kaybetmenize imkân göremiyorum.

2 — Size elimizden gelen azamî yardımı yapmaya âmadeyim. Fakat İstanbulda hayatınızı kazanabileceğinize emin değilim. Burada işsizlik pek çok. Kazançlar az. Kazanacağınızı para ile müstakil yaşayabileceğinizi zannetmiyorum. Fazla olarak burada daha büyük felâketlerle karşılaşmayacağınızı kim temin edebilir?

Fakak bence yapılacak şey, hâdiseyi onun kardeşine açmak ve onun yardımını istemektir. O vakit utanır ve belki kurtulmanız mümkün olur.

Akhisarda A. Y. Beye:

Kızın yaşını ileri sürerek evlenmek istememesi, bir az naz bir az da sizi teminat altına alması içindir. Siz ona sadakat yemini eder, bunu efaflınızla ispat ederseniz, mukavemet edemeyeceği muhakkaktır.

★

İmzasız bir mektup aldım. Bu genç bir çocuktur. Fabrikada çalışan bir kızla sevişmektedir. Fakat kız aynı zamanda başkaları ile de temastadır.

Bu vaziyet gençin aşkını kamçıyor ve daha ziyade kuskançığa sevk ediyor. Oğlan ne yapacağını şaşırmıştır. Benden yardım istiyor.

Bence kızla erkek arasında bir defa içtima seviye farkı var. Bu itibarla evlenemez mümkün değil. Sonra da misal ile sabit ki, bu kız size vefakâr bir dost olamaz. Bir an evvel kendinizi kurtarmaya çalışın.

HANIMTEYZE

sonra benim için yaşamak bir ıstıraptır!.. Demişti.

Elize Sarayında merasim günleri müstesna olmak üzere akşamları torunlarıyla birlikte sofraya oturmak onun için en büyük zevk teşkil ederdi.

TAKVİM
[PAZAR]

31 G6a - 8 - Mayıs - 932 Kasım 1922

Arabi Rumî

2 - Muharrom - 1350 25 - Nisan - 1349

Vakit	Arabi	V. H.	Vakit	Arabi	V. H.
Güneş	9 38	4. 50	Akşam	12. —	13. 13
Öğle	4. 58	12. 10	Yatsı	1. 47	20. 59
İkindi	8. 52	16. 5	İmsak	7. 39	2. 54

— Evet, emin ol, şehirde o arkadaşlarla dövüşüyor,

Bir an sükût. Yohan düşünceliydi:

— Peki canım, öyle olsun. Artık bundan bahsetmiyelim. Zaten ben kararımı verdim.

— Ne yapacaksın?

— Büyücünün hizmetine gireceğim. Viktorya haykırır:

— Sen çıldırdın mı?

— Ne yapayım. Buna karar verdim. Bence bunda bir fevkalâdelik yok.

Viktorya onu kurtarmak için bir çare düşündü:

— Evet amma. Oto da aşıktır.

— Ya! öyle ise, sen onun yanına git.

Söz söylemeksiz birkaç adım attılar.

(Arkası var)

Teessür
Ve Teessüf

İnsanlık camiasından uzak kalmış canavar duygulu bir hain kurşunle şehit düşen sevgili hemşerimiz, kıymetli vatandaşımız Serkomiser Şakir Beyi ebediyen aramızdan kaybettik.

Her zaman göstermekte olduğu tabiat ve fitratındaki cesaret ve celâdetin sevkile atıldığı cıdalden zafer ve muvaffakiyetle çıkan bu kıymetli uzvuna müfrit aşkile atıldığı vazife uğrunda kurban gitti.

Kendisi cihan harbinde korku bilmez bir ihtiyat zabiti, mütarekede ve istiklâl mücadelesinde fedakâr ve atılgan bir asker, istiraplara, felâketlere göğüs gererek sabır ve tahammülü şiar edinmiş ve namerde muhtaç olmamış azimkâr ve milliyeti uğrunda köpüren ateşin bir Türk. Dostlarına ve meslektaşlarına mültefit ve munis bir insan, tahsil hayatında bulunduğu mekteplerde ve sınıflarda daima birinciliği muhafaza ederek temayüz eylemiş zeki ve müstait bir talebe.

Mesleğinde mustakim ve harekette mukaddem ve çalâk bir memur. Ve en sonra vazife uğrunda vatanına kurban giden bu kıymetli şehidin kalbimizde açtığı ziya ve firak yarasının iltiyamı ve bıraktığı bu acı duygu ve hatıranın nisyanı kabil değildir. Cuma günü mukaddes vücudu ebedî habgâhına teslim ederken kabri başında akıttığımız devamlı gözyaşlarının mansabı kalbimiz oluyordu. Biriken on binlerce ziyaretçinin aldığı pek hazin bir vaziyeti huşuane ve müteallimane cidden ilâhî bir hal idi. Bu acıklı akıbet karşısında Gergükteki ihtiyar babası Mustafa Bey, ağabeyisi lise muallimlerinden Kasım Bey, küçük kardeşi Edirne Erkek Muallim Mektebi talebesinden Mehmet Nuri Bey ile İstanbulda olup hükümetin himayesine terkeylediği masum yavrularile kederde ailesine bütün Gergüklü hemşerilerim namına samimi kalbimizden taziyet ve kederlerine iştirakimizi arz için kıymetli gazetenizin tavassutunu rica ederiz efendim.

Müderris Zade: SELÂHATTİN SAİT,
ZIYA SAİT, BAHA SAİT, AVNİ

33 Çıplak Kadın Mahkûm Oldu

Nelson, 7 — Çıplaklar Cemiyetine mensup 33 kadın daha üç sene hapse mahkûm olmuştur. Müddeiumumi bu kadınların umumî mahallerde çıplak gezmekten vazgeçmezlerse nefyi edileceklerini söylemiştir. Kadınlar yine çıplak gezmekte devam etmektedirler.

Almanyada Bir İstifa

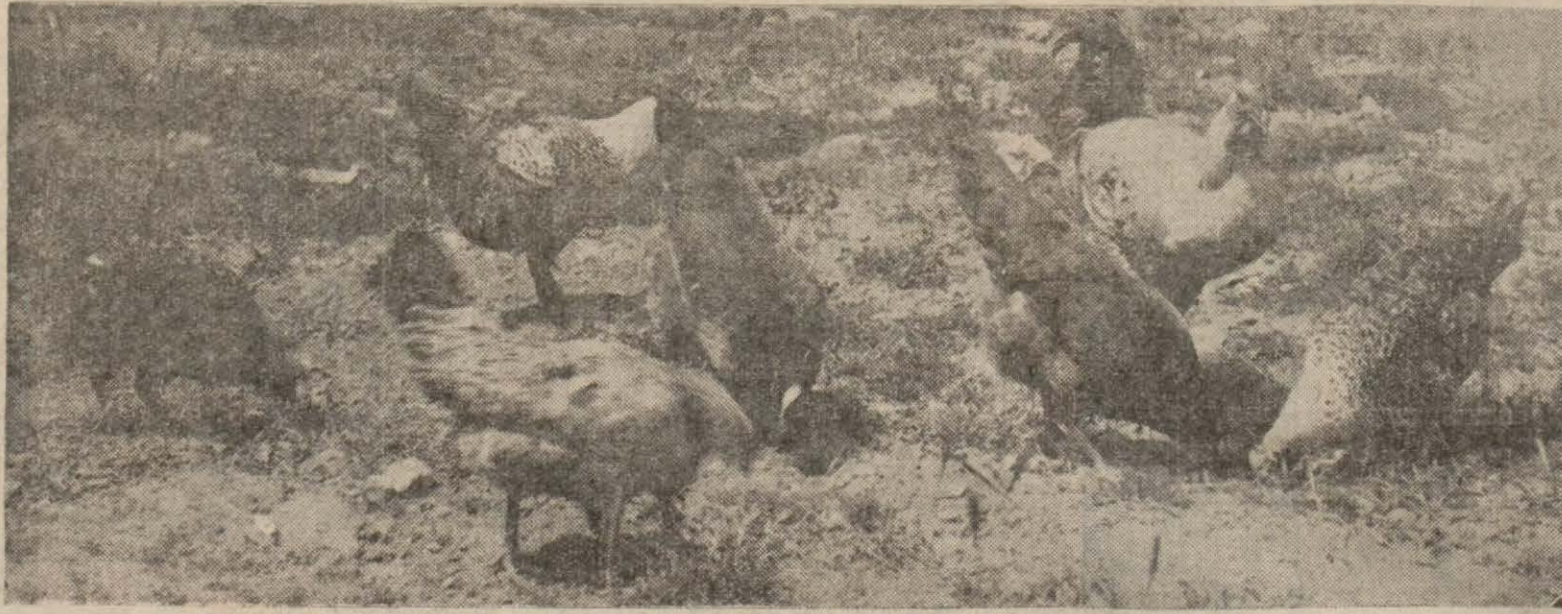
Berlin 7 (A.A.) — Umumi iktisadiyat nazırı M. Wanboldun istifası Reisi Cümhur Hindenburg tarafından kat'i surette kabul edilmiştir.

Mumaleihin vazifesi halefi tayin olununcuya kadar M. Trendlenburg tarafından ifa olunacaktır.

İSTANBULDA HOROZ DÖVÜŞÜ

Bir Kanat Çarpmasile İnsanı
Yere Deviren Horozlar Var!

Kanlı Pençe, Âdem Baba, Tortumlu Ve Hallaç Nedir?

Vuruş horozille, sürü horozu başka, başka mahlûklardır

— Başa baş var!
— Büyük horozu beş lira benden!
— Karttan iki...
— On lira verdim Ahmet Bey. İstanbulun sayılı horoz dövüşçüleri, geniş bir halka halinde toplanmışlardı. Bu halkanın ortasında iki Hint horozu, birbirlerinin canlarına susamış gibi, ibikleri kan içinde, durmadan dövüyorlardı. Heyecan o kadar ziyade ki, seyirciler nefes bile almıyorlar. Bütün gözler, er meydanında başbaşa kalan bu iki horozu dikilmiş.

Arada bir teşvikkâr sözler:
— Yamansın kanlı pençe!..
— Vur ulan Tortumlu...
Galebe ümitleri çoğaldıkça bahsi müşterek kızışıyor:
— Yavruya yedi lira...
— On benden...
— On iki de ben veriyorum!
Kart horozun taraftarları, partiyi kaybetmek üzere iken, vaziyet birdenbire değişti. Hayvan uzun boynunu çarpıtarak, küçüğün tepesine biribiri üstüne yedi sekiz darbe indirdi. Küçük bu darbelerden baya sersemlemişti.

Fakat, dövüşmekten hâlâ yılmıyordu. Başından kuyruğuna kadar bütün tüyleri didik didik edildiği halde, ârı firarı irtikâp etmedi. Her tarafından kanlar sızan vücudunun bütün mecalsizliğine rağmen, tekrar yeni bir hamle ile ileri atıldı.

Bu sefer, tam manasile mez-buhane dövüşüyordu.

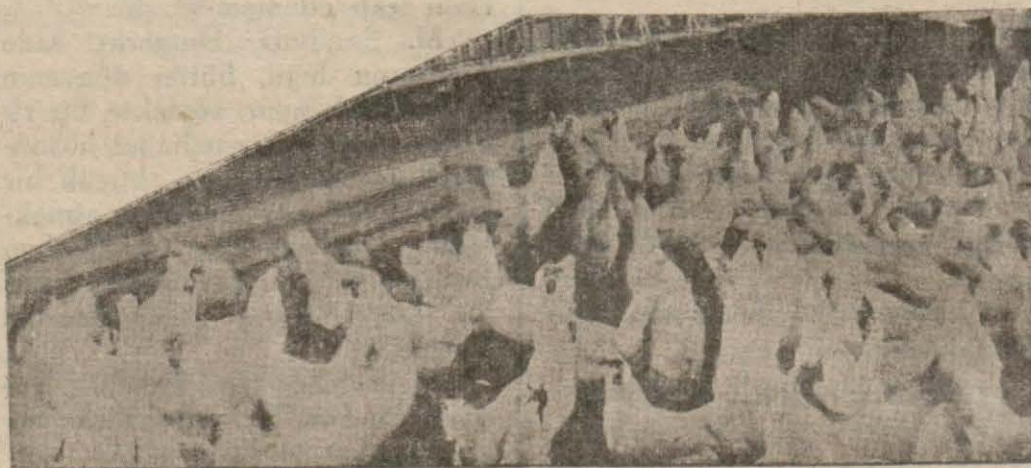
Böyle yirmi dakika kadar, kıyasıya dövüşükten sonra sporcuları ayırdılar. Ağzına kadar su ile dolu, tekneye sokarak, kanlarını yıkadıktan sonra, onları üçüncü defa, karşı karşıya bırakmışlardı.

Büyük horoz, bu sefer, daha ateşli, daha atılgan ve daha cesurdu.

Birisi bağıyordu:

— Hey gidi kart.. Ne de olsa eski toprak.. Dayan oğlum..

Biraz sonra netice anlaşıldı. Galebe, ihtiyar horozda kalmıştı. Fakat, bu galebe, hasım tarafın, mücadele meydanını terketmesile vukua gelmedi. İhtiyar horoz sayı hesabı galip addedilmişti. Bu hint horozları, yaman şeylermiş. Ölürler, fakat mücadeleyi terk etmezlermiş. Maamafih, damarında bozukluk olanlar, birkaç darbeden sonra:

Cins horozlar böyle yetiştiriliyor

— Gak gaki diye bağıarak kaçarlarmış. Bu bağırlı, "peş yenildim bırak beni!" manasına geldiği için hasmin karşısında "gak!", diyen horozu bir daha dövüşe çıkarmazlarmış. Dövüşe çıkarsalar bile, kendi ayarında olan horozlarla dövüşürlermiş. Eski dövüş meraklılarından birine usulca yaklaşıp sordum:

— Bu horozlar, çok cins şeyler galiba...

Velev bir an için horoz maçından kendisini ayırdığıma can sıkılmıştı, baştan savma bir cevap verdi:

— Elbette öyledir..

Sonra maç bitince anlattı:

— Efendim, bu dövüş horozlarının ilk damızlıkları Aptülâziz zamanında getirilmiş, sonra gitgide burada üretildiler. Cinsleri ıslah edildi. İstanbuldaki Hint horozları, Hindistandan yeni getirilen horozlardan daha iyi dövüşürler. Çünkü dediğim gibi cinsleri ıslah edilmiştir.

Hint horozları, aynı tohum mahsulü olan tavukla çifleştirilmez. Çünkü bunlardan doğacak yavru, cılız ve korkak olur. Dövüş gelmez. Bizdeki horozların birkaç cinsi vardır. En meşhurlarını sayayım:

— Kanlı pençe, Çeki Koğan, Hallaç, Âdem baba, Tortumlu..

Fehim Paşa

Bir pazar günü bir kanlı saldırı ile on beş kişinin yere serilmesi hâdisesinin iç yüzü nedir?

"30 Sene evvel bizi idare edenler"
Pek yakında başlıyor

Öyle horozlar vardır ki, üç, dört, bazan beş saat dövüşüyorlar. Bu arada, gözü çıkan, kulak zarı pathyan, beyni dışarı uğrıyanlar da olur. Fakat, horoz sahipleri, buna pek meydan vermezler.

Horoz dövüşü diyip geçmeyin.. Biz, bu vücudumuzla üç aylık bir dövüş horozunun bir kanat çarpmasına zor dayanırız. Vurdukları zaman, Allah yarattı, demezler. Dövüş horozları içinde senelerce baş kalanlar vardır. "Hintli", isminde bir horoz, tamam iki sene, birinciliği muhafaza etti.

Böyle horozları, 300 hatta 400 lira verseniz bulamazsınız.

Yunanistandan, Mısırdan, Bulgaristandan buraya her sene dövüş horozu satın almaya gelirler. Dövüşken horozu erbabinca paha biçilmez!

Meşhur horoz dövüşürücüsü bana bu izahatı verirken birdenbire sustu:

— Sonra yine konuşuruz, dedi, şimdi dövüş başlayacak!

Bu sefer sahneye çıkan horozlar, daha müthişti. Sivri pençeleri, uzun boyunları, azemetli duruşlarıyla insanda birer kuvvetli boksör tesiri yapıyorlardı.

Maç, başlamıştı. İspanyada buğa güreşi seyredenlerde bilemem bu kadar alâka var mıdır? Ortada, dövüşen horozların kanat vuruşlarından başka, ses yok...

İki horoz, kelimenin tam manasile horozlanarak birbirleri üstüne çılgın gibi atılmışlardı.

O kadar, kıyasıya dövüşüyorlardı ki, çok geçmeden, bir tanesi geri çekilmeye başladı. O sırada yere yuvarlanan kanlı bir şeyi göstererek; bağıranlar oldu:

— Gagası çıktı, gagası çıktı! Böyle hâdiseler, horoz dövüşlerinde basit işlerden sayılıyor. Gagası düşmüş, gözü çıkmış... Beyni akmış!.. Pek ehemmiyeti

Atom
İkiye
Ayrıldı

Londra, (Hususî) — İki genç âlimin Kavendiş laboratuvarında radyo - aktif maddesi kullanmadan bir lityum atomunu ikiye ayırma muvaffak olmaları, İngiltere san'at âleminde büyük bir alâka uyandırmıştır.

Bu iki genç âlimin biri 34 yaşında olan Doktor Kokrof diğeri de henüz 30 yaşına bile gelmeyen Doktor Valtondur.

Kavendiş, laboratuvarı Müdürü Lord Rüter Fort, atomları tetkik hususunda dünyanın en büyük âlimidir.

Profesör bu tecrübeden bahsederek diyor ki:

"Bir Suakom tübü içerisinde milyonlarca lityum kısımları vaz edilerek saniyede on bin kilometre süratle müthiş bir bombardıman husule getirilmiştir.

Çok tanınmış bir âlim olan Sör Leonar Hil de:

"Birinci defa olarak cüz'î bir kudretten azim bir fizik kudretli istihraç edildi," demiştir.

Atomun parçalanması, yalnız fizik âleminde değil, bütün dünyada müthiş bir alâka uyandıracak bir keşiftir.

Atom, maddeyi teşkil eden en küçük cüzdür. Fakat içinde milyonlarca elektronlar, protonlar, notronlar vesaire, bulunan muazzam bir kâinatır. Atomu parçalamak, bu kâinatın içinde geri kalan kuvvete inkişaf kabiliyeti vermek demektir.

Atomun içindeki kuvvet, ne elektrikte, ne radyumda, ne de diğer bir maddede mevcut değildir. Bu kuvvetle bütün bir şehrin elektrik ihtiyaçlarını temin etmek, denizlerde vapur yürütmek, havada tayyare uçurmak mümkün olacaktır.

Bu sebeple Atomun parçalanması, insanların hayatında buharın keşfinden daha mühim bir hâdisedir.

yok! Yeter ki, dövüşten kaçmasın..

Maamafih benim aklımın ermediği bir nokta var: Horoz dövüştürmek bir nevi spor merakıdır. Ve dövüşenler de nihayet birer hayvandır. Böyle olduğu halde zabıta, horoz dövüşlerini yasak etmiş... İnsanlar, güreş ismi altında pekâlâ dövüşebiliyorlar. Hatta bir de resmen teşekkül etmiş Gürş Federasyonumuz var. Boks maçlarında çenesi kırılanlara, dişleri ağzına düşenlere her yerde sık sık tesadüf ediliyor! Acaba, dövüşenler insan olmayıp ta horoz olunca iş neden değişiyor?

— Sormayın, diyorlar. Dövüş meraklıları büyük bir kabahat işler gibi böyle gizli gizli toplanıyor! Dünyanın her tarafında horoz dövüşü serbesttir. Bizde de serbest bırakılsa, bahsi müşterek hasılatından Tayyare Cemiyetine mühim bir para vermeyi de şimdiden taahhüt ederiz.

Horoz dövüşürücülerinin bu arzularını yerine getirmekte ben bir mahzur göremedim. Yok, eğer bu memnuiyet, Himayeî Hayvanat cemiyetinin teşebbüsü ile yapıyorsa, memlekette himayeye muhtaç, bunca insan varken yirmi otuz horozun istirahtını düşünmeyi doğrusu çok tuhaf bulurum.

**Dünyanın
Dört Köşesinde
Görülen Garibeler**

**Kendi Namlarına Başka-
larını Nasıl Ölmüş
Gösterirler?**

Geçen gün Londrada çıkan Daily Express gazetesinden bir haber nakletmiştik.

Bu haberde meşhur Kıbrıt Kralı Krögerin ölmediği, yerine bir başkasını koyarak Cava adalarına kaçtığı bildiriliyordu.

Bu garip haber ortaya başka bir garibe çıkardı. Hırsızlardan biri gazetelere gönderdiği bir mektupta hırsızların ve zenginlerin kendi namlarını nasıl öldürdüklerini anlattı. Bu mektup hakikaten dikkate şayan bazı esrarı meydana çıkardı.

Londrada bir müessese varmış, bir insanı diğer insana benzetmekte büyük bir san'at sahibiymiş. Çehrede öyle değişiklik vücutte getirirmiş ki, çehresi değişen adamı, benzetilmek istenen kimseden farketmek mümkün olmazmış.

Bu müesseseden, en ziyade kendilerini polisten saklamak isteyen kimselerle, ölümlerini gizlemek isteyen milyonerler istifade edermiş.

Takip edilen usul şu imiş:

Hırsızın biri bir sirkat, bir dolandırıcılık veya bir cinayet ika etmek istiyor. Bu müesseseye müracaat edip kendisine tamamen benzeyen diğer bir şahıs yaratılıyor. Cinayet veya sirkat esasında ikinci şahıs şehrin başka bir tarafında bulunuyor. Hırsız kazara ele geçip te mahkemeye düşerse, o saatte cinayet mahallinde olmayıp filân yerde filân işle meşgul olduğunu ispat eder kurtulmuş.

Bugün Amerikada çoktan öldüğü halde, hâlâ berhayat olduğu söylenen bazı hırsızlar vardır. Bugün yaşayanlar, ölenlerin hayatlarında onlara benzetilenlerdir.

Bu sahte adamlardan miras meselelerinde çok istifade edilmektedir.

Son zamanlarda milyonerlerden biri ölürken akrabasından birisine bütün servetini terketmişti. Fakat milyoner öldükten sonra varisi bulmak mümkün olamadı. Diğer akrabalar, varisin öldüğünü isbat etmek istiyorlardı. Bir hırsız çetesile temasa geldiler. Sen nehrinde boğulan bir adamın cesedinı çıkardılar. Onu varise benzeyecek bir adam şekline soktular. Bunda o kadar muvaffak oldular ki, cesedi varisin cesedinden farketmek mümkün değildi, hatta akrabaları bile onu tanımadılar. Bu cesedi ortaya çıkararak varisin intihar ettiğini iddia ettiler, davayı kazandılar ve mirası aldılar.

Bu hileye en ziyade sigorta

**Uykuda Yürüyen
Bir Aile**

Bu Güzel kız, Geceleri uykuda gezme hastalığına tutulan Miss Pläyter isminde biridir.

Miss Pläyterin bütün ailesi, geceleri uykuda gezmek hastalığına müptelâdir.

Hayatında ve teşekkülâtında hiçbir gayri tabii görülmeyen Miss Pläyter.

Bazı insanlar vardır ki, uykularında yataklarından kalkarlar, uykulu uykulu dolaşır, bazan sokağa çıkar ve gezerler. Bunlara Frenkçe Somnambul, Türkçe "Sarı filmenam" derler.

Yukarıda resmini gördüğünüz aile bu hastalığa müptelâ olanlardan biridir.

Bu ailenin 14 yaşlarında Pläyter isminde güzel bir kızları vardır. Bu kız, güzel, neşeli ve sevimli bir gençtir. Uyanık bulunduğu zaman hal ve tavırlarında hiçbir fevkalâdelik yoktur. Fakat uykuya dalar dalmaz değişiyor. Yatağından kalkıyor. Pencereyi açıp dışarı çıkıyor. Damlar üzerinde dolaşıyor. Nihayet farkına varılıyor. Bir kıyamet kopuyor. İtfaiye dairesine haber veriliyor. Getirilen merdivenlerle kızcağız dam-

lardan indiriliyor. Uyandırılıp tekrar yatağına yatırılıyor.

Genç kız uykuda halinde yaptığı bu hareketlerden haberdar değildir.

Bu hastalığa müptelâ olan yalnız o değildir. Gençliğinde babası da aynı acı tecrübeyi geçirmiş, birçok defa tehlikeli kazalardan kurtarılmıştır. Küçük kardeşi de aynı hastalığa müptelâdır. O da geceleri yatağından kalkıp dolaşıyor.

Bir gece karı koca, çocuklarını yataklarına yatırdıktan sonra, yatak odalarına çekilip yatıyorlar. Gece geç vakit bir feryat ile uyanıyorlar.

— Baba, anne, gelin beni kurtarın?

Yataklarından fırlıyorlar. Bütün

yük kızlarının odasına koşuyorlar. Yatağı boş buluyorlar. Pencerenin açıldığını görüyorlar. Pencereye bakıp dışarı bakıyorlar. Kızlarını yüksek bir damın üzerinde saçak kenarında dolaşır görüyorlar.

Derhal aşağı inip itfaiyeye haber veriyorlar. Mahalleliyi uyandırıyorlar. Kız uykulu halile dam kenarında dolaşmaya devam ediyor. Nihayet itfaiye yetişiyor. Bir merdiven kuruyorlar. Kızı damdan alıyorlar.

Ana, baba, çocuklarını bu hastalıktan kurtarmak için her vasıtaya müracaat etmişlerdir. Doktorlar tedavide izharı aciz olmuşlardır. Çünkü kızın sıhhat ve vücudünde gayri tabii hiçbir şey bulamamışlardır.

Bir Senede Tecrübesini Tekrar Ediyor

Geçen sene Belçikalı bir profesör (profesör Picard) havanın yüksek tabakaları hakkında tetkikat yapmak üzere bir balona binmiş ve ölümü göze alarak 15 kilometre yükseğe çıkmıştı. Sonra balonu Himalaya dağları üzerinde parçalanmış bulundu. Bu sene aynı tecrübe tekrar edilecek ve yeni

işlerinde müracaat ediyorlar. Hırsız kumpanyaları sigortalı zenginleri takip ediyor. Onların taklit cesetlerini yapıyor. Öldük-

lerini isbat ederek sigorta şirketine müracaat ediyor ve onun namına para alıyorlar. İşte kibrit kırılığının da böyle

bir balonla daha yükseklere çıkmaya çalışılacaktır. Yalnız bu defa tecrübeyi yapacak olanlar, profesör Picardın iki talebesidir.

Bu tecrübenin en büyük hususiyeti şuradadır: Balona binenler, tekrar aşağı inmek için lâzım olan tertibattan mahrumdurlar. Yolda korkup ta tekrar aşağı inmeleri ihtimali yoktur. Balon yükselbildiği kadar yükselecektir.

bir ceset yaptırması, otele bulunan cesedin böyle taklit bir ceset olması ihtimalinden bahsediyorlar.

**Dünyanın Dört
Köşesinde Keş-
fedilen Harikalar**

**Erkek Çocuk Mu İstersiniz,
Kız Çocuk Mu? - Ahrete
Telefon Edebilirsiniz?
Kız Mı
Oğlan Mı
İstersiniz?**

Doğacak çocuğun arzumıza göre kız veya oğlan olmasını hepimiz isteriz. Fakat bu hususta tabiatın hükmüne boyun eğmekten başka bir şey yapamıyoruz. Birçok kimseler doğacak çocuğunun cinsiyetini tayin için birçok fedakârlık ihtiyarına razıdırlar.

Fen, nihayet bu muammayı da halletmiştir. Bir İngiliz kimyageri hüveynatı meneviye içinde kız çocuk teşekkülüne hizmet eden tohumları keşfe muvaffak olmuştu. Fakat erkek çocuğu yapan tohum tecrit edilememişti. Şimdi Amerikadan bildirildiğine göre bir Amerikalı âlim erkek çocuk tohumlarını da keşfe muvaffak olmuştur.

Bu keşfin ehemmiyeti şuradadır. Kimya lâburatuvarlarında kız ve erkek çocuğu yapan tohumlardan mürekkep tüpler hazırlayacaklardır. Kız çocuk istiyorsak kız tohumlarını, erkek çocuk istiyorsak erkek tohumlarını hâvi tüp muhteviyatını aşlamak kâfi gelecektir.

**Ahrete
Telefon**

Şimdi Londra matbuatını işgal eden mühim bir mesele var: Ahretle konuşmak mümkün müdür? Bir iki kadın bu yüzden mahkemeye verilmiştir. Mahkemede kadınlar kendilerini müdafaa için Ahretle konuşmayı hizmet eden bir makine getirmişlerdir. Bu makine ile ahrette bulunanlara telefon etmek mümkün olduğu iddia edilmektedir.

İlmî tetkikatile beynelmîl şöhreti haiz olan Sir Oliver Lodg bu makine hakkında şu mütaleayı 'emiştir:

"Bu makinenin iddia edilen maksada yarayıp yaramadığını bilmiyorum. Fakat pek yakında fennin ahretle telefonla konuşulmasını temin edecek bir makine bulacağına şüphe yoktur. Mevcut olduğu söylenen makine bu işi görebiliyorsa, demek beklenen keşif tahakkuk etmiştir."

Bu makine küçük bir Radyo kutusuna benzer. Elektrikle işler. Bir de kulaklığı vardır. Bu kulaklıklar vasıtasile öbür dünyadan gelen sesi işitmek mümkündür.

Hasan Paşa

**Beşiktaş Karakolunun
bu mutlak hükümdarı,
otuz sene evvelki dev-
rin en meşhur simasıdır**

"30 Sene evvel bizi
idare edenler"
Pek yakında başlıyor

HARUNURREŞİT

86

Yazan: ★ ★

Tarihin Esrarengiz Sayfaları

— Bana baygın baygın bakmasını, harfendazlıkta bulunmasını hoş mu görüyorsunuz?

— Tevehhüm etmiyorsan benden tebrik beklemelisin. İbnihadi, sevilmeyen bir erkek midir ki sana muhabbet taşımasını çirkin bulayım.

— Muhabbet, reddolunmazsa güzelleşir. Aksi takdirde küstahlık sayılır.

— Abdullahın muhabbetinden gönlün müstağni midir?

— Tamamen ve ebediyen!

— Niçin?

— Çünkü ben, iki kere evlenmiş bir kadınam. O, henüz bekârdır.

— Cariyeleri var!

— Daha fena ya. Dudaklarında halayık kokusu taşıyan orkeği ne yapayım?

— Şevketlû kardeşiniz bu sözü işitmesinler, size gücenirler.

— O, emirülmüminindir, fevkalbeşer sayılırlar. İbnihadi ile nasıl mukayese ediyorsunuz?

— Fevkalbeşerliğine şüphe yok. Lâkin bir erkek fevkalbeşer!

— Her ne ise ben, Abdullahın kardeşlikten ayrılmasını, âşk mevkiine geçmesini istemem.

Zübeyde, güzel Abbasenin iki elini yakaladı, gözlerini onun gözlerine dikti:

— Böyle teranesiz bütübül, yapraksız gül, kadehsiz şarap, ışısız mum gibi mi yaşıyacaksın? Sana, yazık değil mi? Ben erkek olsaydım senin için cihanlar yıkarırdım, kendimi de sevine sevine yakardım. Sen o kadar güzelsin, o kadar yükseksin. Bırak sevsinler, ölesiyse sevsinler. Sevgi, erkeklerin kadınlara vermiş mecdoldukları ezeli vergidir. Rabbin lâyük görüp erkek yüreklerine tarhettiği bu büyük vergiden hissene niçin almyıyacaksın?

— Dedim ya, müstağniyim, bilhassa Caferi bana gönül vergisi vermekten affediyorum!

Cafer kelimesi, Zübeyde için sanki bir tedai vesilesi oldu, birdenbire gözleri parladı, henüz avuçlarında bulunan yumuşak elleri biraz daha sıktı:

— Caferi mi, dedi, Caferleri mi, gönül vergisinden istisna ediyorsun?

— Caferler ne demek? Anlamadım.

— Sana köle olmak istiyen bir Cafer daha var!

— O da kim?

— Vezir Yahyanın oğlu!

Abbase, ellerini yengesinin avucundan kurtardı, biraz geri çekildi, dikkatli dikkatli fetan Emireyi süzdü:

— Zekânızın, dedi, yüksekliğini bilenlerdenim. Fakat keramet sahibi olduğunuzu bilmiyordum. Maşallah, sümme maşallah. Horasandaki erkeklerin gönül sırlarını Bağdattan keşfediyorsunuz.

— Caferden bahsediyimise göre bu keşif kudretini sizin göstermeniz lâzım gelirdi. Çünkü seven o ise sevilen sizsiniz. Yakılanları yakanlar tanır!

— Fakat aksini görüyorsunuz. Mahantarı yakanlardan evvel siz yakılmıyorsunuz.

— Yaralı oğluna merhem arayan bir baba, bilmiye bilmiye çok şeyler ifşa edebilir.

— Demek Yahya ile görüştünüz. Umarım ki oğlunun benim hakkımda muhabbet beslediğini söyleyebileceğim herifi sillelediniz.

— Yahya, sille yemiyecek kadar zekidir!

— Onun bu meselede nasıl zekâ gösterdiğini öğrenmek isterim.

— O, sık sık senden bahseder ve Abbasiye tacının en mümtaz incisi olduğunu söyler.

— Bu, bilvasıta yapılan bir tabasbustur. Hergün emsalini görüyoruz, gülüp geçiyoruz. Siz, Caferin bana âşk olduğunu babasının yaptığı kuru müdaheneden mi istihraç ediyorsunuz?

— Yahya, oğlunun şark eyaletleri umum valiliğine değil Emirülmüminin başkoleliğine lâyük olduğunu da söylemekten zevk alır.

— Bu da Caferin merkezde, kardeşimin yanında bulunmasını istemekten başka bir mana ifade etmez.

— Yahya, Caferin Horasanda çok muztarip yaşadığını da manalı bir üslup ile tekrar etmektedir.

— Siyasal bir ıstırap olacak! (Arkası var)

RADYO

8 Mayıs Pazâr

İstanbul — (1200 metre) 18: Gramofon, 19,5 Darıttalim heyeti, 20,5 gramofon, 21 Darıttalim heyeti, 22 orkestra.

Bükreş — (394 metre) 21 Sirk Fransesi opereti.

Belgrad — (429 metre) — 19,5 Millî musiki Cemiyetinin ihtifali.

Roma — (441 metre) 21,50 gramofon 21,30 Bufere estive!

Prag — (488 metre) 20 Prag musiki cemiyetinin ihtifali.

Viyana — (517 metre) 20,30 orkestra. 21,05 aşk ve hata isimli komedi, 21,50 orkestra.

Peşte — (550 metre) 20,10 konferans, 21,40 yüksek musiki mektobından nakil.

MÜHİM İLÂN

TÜRK ANONİM ELEKTRİK ŞİRKETİ

Şu son zamanlarda, bir takım dolandırıcılar, başka müşterilerden aldıkları makbuzlar mukabilinde, tercihen hanım müşterilerimize müracaat ederek para istediklerini ahalinin dikkatine arz ederiz.

Makbuzlar, müşterilerimizin vazih surette adreslerini ihtiva ettiğini ve memurlarımızın, her talepte ibrazına mecbur oldukları, cari sene için muteber hüviyet varakalarını hâmil bulduklarını hatırlatırız.

Şirket, mevzuubahs dolandırıcıların efalinden hiçbir mes'uliyet kabul edemeyeceğinden, kendilerine ibraz edilen makbuzlara fevkalâde dikkat etmelerini ve memurların hüviyet varakalarının irası talebinde bulunmalarını müşterilerden rica ederiz. Müştüriler, şirket namına tahsilâtta bulunmaya salâhiyeti olmayan kimsele karşılarında buldukları zaman polise müracaat etmelidirler.

"En son yaptığımız tahkikata nazaran İstanbulda (3376) bakkal vardır. Şehrin nüfusunu (650000) olarak kabul ettiğimiz takdirde yüz doksan iki kişiye bir bakkal isabet etmektedir ki cidden çoktur. Şehrin iktisadi bînyesinin hasta olduğuna bundan daha bariz bir delil olamaz. Her bakkala isabet eden müşterinin bu kadar az olması, bakkalları az

Ali Şâmil

İstipdat devrinde birçok kanlı hâdiselere, suikastlere, zulüm ve endişelere ismi karışan bir sima

"30 Sene evvel bizi idare edenler"
Tefrikamız pek yakında başlıyor

Şehir Meclisinde Şiddetli Münakaşalar Yapıldı

(Baş tarafı İnci sayfada)
demedi. Onu gazeteler böyle yazdı. Belediye Reisi aklını kaybetmiş değildir. Etem İzzet Bey et ve etmek narhı meselelerinden bahsederken tatbik edilen sistemlerin köhneliğinden bahsettiler. Bizce mevzuubahis olan sistemlerin eskiliği, yeniliği değil, işe elverişli ve isabetli olanlarıdır. Köhnelik ve sakatlık nerede ise göstersonlar cevap vereyim. Belediyenin kontrolsüzlüğü ileri sürüldü. Belediye malın cinsini mi, nefasetini mi, mağşuşiyetini mi, safiyetini mi neyi mürakabe etmelidir. Hangisinde noksan vardır. Murakabenin mahiyatini öğrenmeliyim ki söz söyleyeyim. Hayat pahalılığını hangi esaslar üzerine yürütmüşlerdir. Bunu izah etmek lâzımdır. Etem İzzet Bey halkta böyle zehaplardan bahsetti. Bu iş zehaplarla değil, hakikatlerle halledilir. Benim zehaplarla meşgul olacak vaktim yoktur. Zabıta Belediyenin polise birleştirilmesinden dolayı fiyhakika biraz randıman azalmıştır. Fakat bu tevhitlen dolayı değil, Belediye cezalarının tatbik şekillerinden mütevellittir. Bunun için hükümete müracaat edildi. Ve yalnız Belediye işleriyle meşgul olmak için bir de mahkeme kabul edildi. Beş gün kadar müstakil bir hâkim surf Belediye işleriyle meşgul olacaktır. İstanbul Zabıta Belediyesi (200) kişi ile idare ediliyor. Bu nüfusa bu çok azdır. Fakat mümkün olan herşey yapıyor.

Etem İzzet Bey gazetecilik lisanile konuşuyorlar.

Vali Bey Ticaret Müdürünün koyduğu narhlara karşı Belediye İktisat Müdürlüğünün muvafakat etmediği hakkındaki tekliften haberi olmadığını ve buna ve diğer iktisadi işlere İktisat Müdürünün cevap vereceğini söyledi.

Mühim Rapor

Şehir Meclisine intikal eden Belediye İktisat Müdürlüğünün mühim raporunda gıda maddeleri üzerindeki pahalılığın muhtelif sebepleri ayrı ayrı zikredilmektedir. Ezcümle gıda maddeleri fiyatlarının şehrin her tarafında ayrı ayrı olduğunu, fiatlerde intizamdan zerre kadar eser bulunmadığını gösteren şu satırlar şayanı dikkattir:

"En son yaptığımız tahkikata nazaran İstanbulda (3376) bakkal vardır. Şehrin nüfusunu (650000) olarak kabul ettiğimiz takdirde yüz doksan iki kişiye bir bakkal isabet etmektedir ki cidden çoktur. Şehrin iktisadi bînyesinin hasta olduğuna bundan daha bariz bir delil olamaz. Her bakkala isabet eden müşterinin bu kadar az olması, bakkalları az

BOLŞEVİKLİK

Nasıl Geldi? Nedir? Ne Oluyor?

Yazan: De Monzi

Nakleden: Haydar Rifat

— 11 —

1903 tenberi Bolşeviklerle Menşevikler arasında hususi bir vaziyet almıştı. Avdetinde Bolşevikler sınıfına geçer ve o günden itibaren Lenin ile beraber ihtilâlin başında bulunur.

Temmuzun üçüncü, dördüncü günleri hassa askeri Torit sarayını kuşatır, Kronştat'a binlerce deniz askeri ve amele iner, fakat Lenin harekete geçmek için vak'ın henüz erken olduğu, vaziyetin daha olgunlaşmadığı, biraz daha beklemek lâzım geldiği fikrinde idi. Merkezi komite son dakikada reisinin kanaatine hürmet eder; muvakkat hükümeti yıkmak için Pravda ile halkı harekete davet eder. Bir idare merkezinden mahrum olan isyan bastırılır. Bunun ertesi günü adliye nazırı, Leninin düşmanlarla uyummuş olduğuna dair vesikalar negreder. Lenin her gün akşama doğru halkı isyana tahrik eder mahiyette nutuklar irat ettiği Keşins Kaya otelinin balkonundan hükümet askerleri tarafından kaldırılır. Troçki, Lunaçarski, Kurleaks teykid edilir.

Lenin ve Zinovief bir yolunu bulup soluğu Finlandiyada ahrlar ve hududa yakın bir yerde otlarla örtülü son derece basit bir köylü kulübesinde saklanırlar. Aynı gün Prens Lvof hükümet reisliği makamını Kerenski'ye terkeder.

kârla iktifa ettirmemekte, malların cinsi üzerine hilekârlığa sevk etmekte, ahiz ve italarında daima müşteri aleyhine harekete sevk etmektedir. Et fiatlerinde olduğu gibi bakkaliye eşyası üzerinde dahi perakende fiatler arasında muhtelif semt fiatlerinde şayanı kayıt farklar vardır.

Nisan ayının on ikinci, on üçüncü günleri bazı kalemler üzerine yaptığımız tetkikat bize şu neticeleri verdi.

Çalı fasulyası namile maruf kuru fasulya:

İstanbulda Yemiş iskelesinde birinci toptancıda okkası on buçuk kuruş.

İkinci toptancıda: on bir kuruş. Perakendecilerde:

Ketenciler kapısında 12,5, Edirnekapıda 20, Fındıklıda 16, Fatih'te 16, Beyazıtta 14, Beyoğlunda 20, Pangaltıda 14, Topkıkıda 15, Yedikuledede 15 kuruş.

Balâdaki mukayeseden anlaşılacağı veçhile toptan ve perakende arasındaki fark bazı yerlerde hemen yüzde sekseni bulmuştur.

Bolu patatesi:

Yemiş Çardak iskelesinde birinci toptancıda beş kuruş, ikinci toptancıda altı kuruş. Perakendecilerde:

Ketenciler kapısında 12,5, Beyoğlunda 14, Pangaltıda 15, Fındıklıda 13, Topkıkıda 15, Fatih'te 13, Yedikuledede 15 kuruş.

Tosya pirinci:

Yemiş vapur iskelesinde birinci toptancı 29, ikinci toptancıda 29,5 kuruş.

Perakendeciler:

Ketenciler kapısında 35, Fındıklıda 35, Fatih'te 40, Beyazıtta 40, Pangaltıda 38, Topkıkıda 40, Yedikuledede 45 kuruş.

Moskova Konferansı

15 - 11 Ağustos 917

Temmuzun yirminci günü Kerenski Başvekil olurken Sovyetlerin Rus ittifakı komitesi tarafından "vatanın selâmeti ve ihtilâli hükümeti," denilen bir hükümetin başına geçmiş ve hakikatte bütün kuvvetleri elinde toplamış oluyordu. Çünkü on uzun gün müzakerelerden sonra meydana çıkan itihat kabinesinde eski siyaset furkaları artık akalliyete düşmüşlerdi.

Bu, yeni rejimin en parlak noktasıdır. 11 - 15 ağustos zarfında toplanan Moskova konferansı Rusyada demokrat müesseseleri tahkime çalışır.

En son mensup olan Gürçü Ceretelli sermayeciler mülyesinin ve sanayinin elebaşı olan Bublikof ile birleşir. Nizam ve intizam timsali olan General Kornilof millicilerin muzmerrini ifşa edecek derecede parlak bir hüsnü kabul görür; söz alması, sözleri arasında felâketin yaklaştığını, bir intihar havası içinde aygınlığını bildirmiş ve bir halâşkâr halinde alkışlanmıştır.

Nekrefof, Terepenko, Kerenski şubattan beri vazifede kalan yegâne nazırlardır. Bunlar, ellerindeki kuvvete kendilerince temin ettikleri istikrardan mesuturlar.

Üç ay sonra, müessisan meclisi toplanınca, henüz geçmiş zamanların enkazile dolu duran Rus topraklarında tam parlamentor bir idare teassüs edecektir.

Bu konferans tarihte emsallı olmayan bir nikbinliğin tetevvücüdür; imanın bu derece safiyanesi, olsa olsa, Jirondenlerin aması ile kıyas edilebilir.

Kornilof'un İsyanı

Babası bir Kazak, anası bir Sart olan Kornilof mert bir zabıttı. Rütbelerini Rus - Japon muharebesindeki fedakârlıkları neticesi olarak kazanmış; Rus - Avusturya muharebesinde büyük bir şöret almış, esir düşmüş, Macaristandan kaçmaya muvaffak olmuştu. Hakka hürmet eder; doğruluğu ve açık kalpliliği ile bütün maiyyeti tarafından sevilirdi.

Bruzibof ta tam aksine olarak yapmacık, diplomasi bilmez bir politikacı tarafından atlatıldığı zihabı önünde husunet kesilirdi. Şubat ihtilâli Petrograt askeri hükümeti, yani Sovietin ayrı mak istemediğini söyleyip durduğu ihtilâli ayların kumandanlığını kendi eline teslim etmişti.

1917 haziranında Sekizinci Ordu Kumandanlığına tayin edilerek Avusturya hatlarını muzafferane çignemiş, Kaluç ve Haliç'i istilâ etmişti. Tarnopol felâketi günü cenubu garbi cephesi kumandanlığına nakledilmiş ve Rus ordusuna harp kıymetini ifade etmeye namzet yegâne kıymet olarak tebarüz etmişti.

Bu kerre iktidara getirilmesi Bolşevik hareketlerine karşı küçük mikyasta tecelli eden millî savietin neticesi addolunabilir. Mobilite, Kornilof gelmeden evvel Ordu Erkanı Harbiyesi ihtilâle karşı ihtilâli arzu ve ümid ile işlenmişti.

(Arkası var)

SELÇUK SARAYLARINDA

ÖMER HAYYAM'IN
HAYAT VE MACERALARI

Hayyam Kırbaçlar Altında Dövülen Bir Esiri Acıyarak Kurtardı

Bu İşkence Gören Esir Genç "Şamil," di!

Her hakkı mahfuzdur.

— 25 —

Yazan: A. R.

Testici, Hayyamın bu rübai-
sindeki nükteyi anlamak için
hayretle onun yüzüne bakarken
Hayyam, üzüntülü bir çehre ile
yürmüştü...

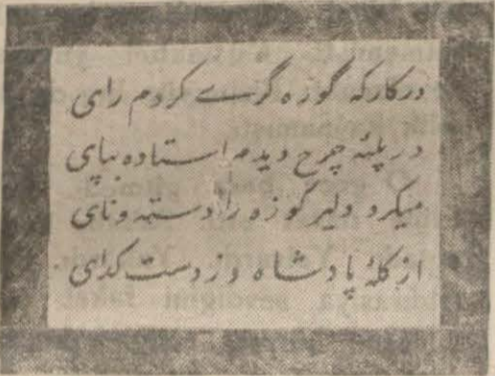
★

Hayyam, evine geldi. Mehtap
onu kapıda istikbal etti. Omuz-
larındaki maşlahı alırken, yüzün-
deki merareti sezdi.

— Seni, biraz mükedder gö-
rüyorum.

Dedi.

Hayyam, teessürle ve şu rü-
baiyi söylemek suretile Mehtaba
cevap verdi:

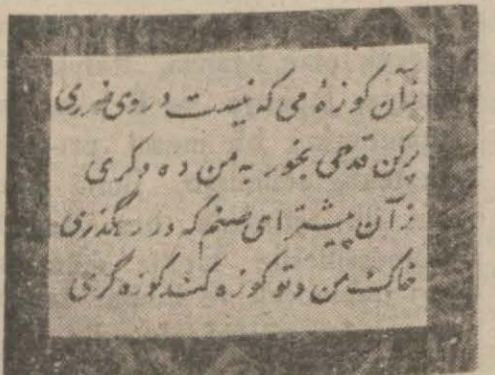

[Bir çömleğin dükkanına
girdim; gördüm ki, adamcağz,
tezgâhının önünde durmuş, testi-
ler ve ibrikler yapıyordu. — Fa-
kat bunları yapmak için kullandığı
çamurun toprağı neden mür-
rekkepti, biliyor musun?.. — Pa-
dişahların kafalarının ve dilenci-
lerin azalarının — aynı toprakta
çürüyerek birbirine karışan zer-
relerinden... —]

Ve sonra, Mehtabın elindeki
maşlahı alarak bir tarafa savur-
du. Onu belinden tuttu. Yüzüne
mestane bir tavurla uzun uzun
baktı. Sağ elini Mehtabın beline
doladı. Yavaş yavaş revaka sev-
ketti.

Revakın, erguvanlar ve sal-
kımlarla müzeyyen kısa duvarının
kenarına sedefli bir masa ko-
nulmuştu. Masanın üzerinde bir
sürahi ileşarap billür bir kadeh
vardı.

Hayyam, Mehtabı oraya ge-
tirdi. Elile masayı gösterdi şu
rübaiyi söyledi:

[— Gel.. Günün birinde, —
senin ve benim |toprağımdan
bir çömleği çömlek yahut testi
yapmadan evvel, şu sürahideki
şaraptan birer kadeh doldur. Bi-
rini sen iç; birini de bana ver.]

Mehtap; hayatın büyük felse-
fesinden istifadeye şıtap etti. Ka-

dehi doldurdu, Hayyama verdi.

★

Bu esnada, sokakta bir gürül-
tü işitildi. İki de revakın kena-
rina gittiler. İğildiler. Sokağa
baktılar. Gördükleri manzara pek
müessirdi...

★

Sokakta...

yarı bir adam, genç bir
esiri dövüyor, ve yakasından sü-
rükliyerek götürmek istiyordu.
Esir ise, ağlıyor, yalvarıyor, o
adamın ayaklarına kapanıyordu.

★

Hayyam, sabredemedi. Koştı.
Sokağa çıktı onların karşısında
durdurdu. Müteessir ve öfkeli bir
çehre ile esiri döğen adama
sordu:

— Bu adamı ne dövüyorsu-
nuz?...

Adam, cevap verdi:

— Bu, benim kölemdir. Ga-
yet nefis şarap yapmak san'atini
bilir. Fakat şarap yaparken ba-
bandan kalan kıymettar bir kü-
pü kırdı. Ben de ceza olmak üze-
re esir pazarına götürüp (İrgat-
başı) ya satacağım. Hergün sır-
tında taş taşısın da benim inti-
kamım alınmış olsun...

Hayyam; bu merhametsiz ada-
mın esire tertip ettiği cezadan
pek müteessir oldu. Hemen esiri
kolundan tuttu. Kendi tarafına
çektii. Herife sordu:

— Söyle, kaçta satacaksın?...

Herif, bir lâhza durdu, kula-
ğını kaşdı, düşünür gibi oldu.
Ve sonra cevap verdi:

— Yüz dinar...

Hayyam koynundan çıkardığı
dolgunca bir keseyi herifin önü-
ne atarak:

— Al sana iki yüz dinar...

Dedi, ve sonra kemali minnet
ve şükranla ayaklarına kapanan
esiri yerden kaldırdı. Elinden tut-
tu. Evinin kapısından içeri soktu.
Bu esir de, (Şamil) idi...

★

Mehtap, ta bu faciayı gör-
müş, müteessir olmuş, kapiya
koşmuştu...

Acıyarak esire bakarken, Hay-
yam Mehtaba döndü. Esire ye-
mek, elbise ve saire verilmesini
söyledi.

★

Mehtap esiri alıp götürürken
Hayyam arkasından bakıyor. Be-
şeriyetin ihtirasına kurban olan
bu gence karşı kalbinde derin
bir merhamet duyuyordu.

[Aradan bir hayli zaman
geçmişti.]

Vezir, Nizamülmülk, odasına
geldi, köşesine oturdu. Nâsır, bü-
yük bir nezaket ve terbiye ile,
vezirin dizine şahını örttü geri
geri çekildi.

Vezir, Nâsıra büyük bir mem-

nuniyetle baktı. Elile işaret ede-
rek yanına çağdı. Onun hizmet
ve sadakatinden pek memnun ol-
duğunu ihsas edecek vaziyetler-
le memnuniyetini anlatarak, sır-
tını okşadı.

★

Nâsır, sadakat ve dirayetile
efendisini memnun edecek suret-
te çalışırken; Şamil de bütün
gayret ve liyakatini gösteriyor;
efendisine nefis şaraplar hazırlı-
yordu. Adeta, temiz bir laboratu-
ara benzeyen küçük bir şarap-
hanede çeşit çeşit küpler ve tes-
tillerdeki şarapları bir nisbeti mu-
ayyene dahilinde birbirine karış-
tırıyor. Nefis bir şarap hulâsası
yapıyordu.

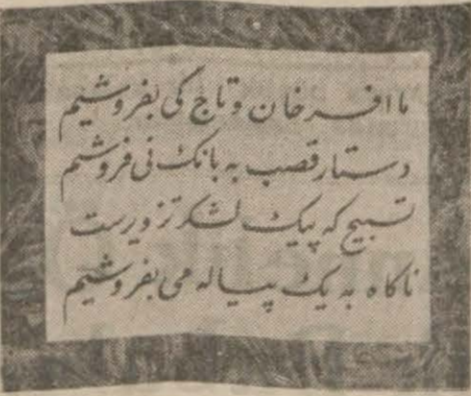
Kolları, hemen hemen çıpladı.

Sağ kolunun, pazusuna yakın
bir yerde derin bir yara nişanesi
görülüyordu...

Bu esnada Mehtap, alçak bir
sandalya üzereinde oturmuş de-
rin derin düşünüyor ve ara sıra
kaldırdığı gözleri daima Şamilin
kolundaki yara nişanesi üzerinde
saplansap kalıyordu.

(Arkası var)

Hergün Bir Rübai:

[Biz, Hakanın tacını ve Şahın
sorgucunu alıp satanlardanız.

Biz, ipek sarığı bir tek ney
nağmesine feda edenlerdeniz.
—Birçok gösterişçi zahitlerin elinde
bulunan, halbuki hakikatte- tezvîr
ordusunun en büyük delili olan
tesbih yok mu? Bir gün bakarsın
ki onu da bir kadeh şaraba
satıveririz.]

Mehterane

Nedir, Bilir Misiniz?

Bu ismin sizde uyan-
dırdığı hayal ile haki-
kat arasındaki teta-
buku öğrenmek iste-
mez misiniz?

" 30 Sene evvel bizi
idare edenter "

Tefrikamız yakında başlıyor

BİZİM DAKTİLO

Bugünün Romanı

98

Yazan: Z. Şakir

— Beni siz istemişsiniz efen-
dim?.. Daktiloyum.. İdarenizde
bir iş istiyorum.

Cevabını verdim. Ozaman baş-
ını kaldırdı, baktı. Parlak ve
siyah gözlerinde; İgarip bir huşu-
net, manasız ve sahte bir gru-
run iltimaatı vardı.

Önündeki Bloknota baktı.

— Adın ne senin?.

Diye sordu. Kısaca söyledim.

— Kevser...

O, ne kılığım ve ne kıyafe-
time bakmadan, her patronun ve
hatta biraz evvel kapıda duran
cinsiyeti meçhul kapıcının bile
dikkatle tetkik ettiği cinsî me-
ziyetlerimden hiçbirile alâkadar
olmadan yine başını kâğıda eğdi:

— Bir (tercümei hal) ini yaz
da, bir mektupla bana müracaat
et.

Demekle iktifa etti.

★

12 Teşrinisani

Sabırsızlıkla benden cevap
bekliyen Hikmeti, bugün bizzat
gördüm.

Ona, birçok teşekkür ettikten
sonra, sordum;

— Peki.. Siz nerede çalışı-
yorsunuz?

Zavallı Hikmet, omuzlarını
kaldırdı. Kemali dürüstü ile:

— Henüz kendime bir iş
bulamadım. Birkaç yerde ümidim
var. Bakalım?.

Cevabını verdi.

Bu cevaptan fena halde mü-
teessir oldum; ve tekrar sordum:

— Pekâlâ amma.. Beni nasıl
yerleştirdiniz ?

Hikmet buna da açıkça cevap
verdi:

— Eski arkadaşlarımdan bir
zat vardı. Bugün çok yüksek bir
mevkidedir. Onun nüfuzundan
istifade ettim.

Önüne bakmaya meçhur ol-
dum. Elinde bulunan bir nüfuz
ve kudreti doğrudan doğruya
benim için istimal eden ve ken-
dini hiç düşünmüyerek büyük bir
feragat gösteren bu temiz kalpli
ve mert adama karşı kalbimde
birdenbire derin bir minnet ve
muhabbet duydum.

★

Hikmet, bu hareketile beni
çok müşkül bir mevkide bıraktı.
Şimdi ünümde duran ekmeğe
adeta onun elinden gaspedilmiş
nazarile bakıyordum.

Bir gün lâkırdı arasında bir
annesile iki kız kardeşi olduğunu
ve onları geçindirmeye meçhur
bulduğunu söylemişti. Eğer
Hikmet uzun müddet iş bula-
mazsa bunları ne yapacak.. Bu
zavallıların karnını nasıl doyura-
caktı.

Eğer vazifem, Hikmetin şahsi-
yet ve kabiliyeti ile tekabül etse,
hemen Müdürü Umumiye giderek
vazifemi ona terketmeye hazır
olduğumu söyleyeceğim. Fakat bu
mümkün olmadığı gibi, bunun
manasını anlata bileceğime de im-
kân göremiyorum. Onun için bu
büyük minnet yükünün altında
ezile ezile yaşamaya mahkûmum.

18 Teşrinisani

Bu sabah, tramvayla idareye
giderken gözüme birdenbire Hik-

met ilişti. Tokatıyanın kapısının
önünde, otomobile binmiye ha-
zırlanan gözlüklü, şişmanca bir
zat ile konuşuyordu.

Bu zatı derhal tanıdım. Bu yaz
(Veliefendi) at yarışlarında uzak-
tan göstermişler ve onun ne ka-
dar kudretli bir şahsiyet olduğun-
u da söylemişlerdi. İki yarış
arasında kalabalığa karışarak
dolaşırken, onun bir atı sevdi-
ğini görmüş, hayvanlara bu ka-
dar muhabbet gösteren bir
munis ve şefik ruhlu adamın, şü-
p hesiz pek iyi bir kalbe malik
olması lâzımgelceğine hükmet-
miştim.

Tramvay süratle geçtiği için
Hikmetle o zatı, ancak birkaç
saniye görebildim. Hikmetin elini
tutmuş, sıkıyor, mütebessim bir
çehre ile ona bir şey söylüyordu.
O zaman intikal ettim ki:

Hikmetin (eski bir arkadaş)
dediği, nüfuz ve kudretini benim
lehime istimal ettiği, bu zattır.

Derhal karar verdim. İdareye
gider gitmez, kalem âmirimize
müracaat ederek pek mühim bir
iş için iki saat müsaade istedim.
Bu müsaadeyi alırmaz, hemen
İstanbul tarafına geçtim. O zatın
idare ettiği mali müesseseye git-
tim. Kendisini görmek istedim.

İntizar salonunda birçok zi-
yaretçiler vardı. Herkes sırasını
bekliyordu. Teşrifatçılık vazifesi-
ni gören genç kâtime yaklaştım:

— Beyefendiyi beş dakika
görmek istiyorum. Bir müessesede
memur olduğum için izin ala-
rak geldim. Fazla beklememe
imkân yok. Acaba beni derhal
kabul edebilirler mi? Lütfen so-
rar mısınız?..

Dedim... Kâtip gitti. Bir da-
kika sonra gelecek;

— Buyrunuz.

Dedi. Ben, o zatın muhteşem
iş odasına girerken, içerdeki zi-
yaretçi de çıkıyordu. Bu suretle
tamamen yalnız kaldık.

O, ayakta duruyor. Beyaz ve
yuvarlak gözlük camlarının arka-
sından, sabit, munis ve mütebes-
sim nazarlarla bana bakıyordu.

Ben büyük bir heyecan içinde
bulunmakla beraber, mümkün
olduğu kadar sakin bulunnuya
gayret ederek, derhal ona yak-
laştım. Ve serbest bir tavırla:

— Beyefendi.. Müsaade buyu-
rur musunuz, elinizi öpeyim ve
size borçlu olduğum teşekkürü bu
suretle olsun ödemiş olayım?...
O, birdenbire cevap vermedi.
Biraz daha gülümsedi.

Halim ve ağır bir söyleyişle
— Affedersiniz.. Sizi tanıya-
madım efendim. Buyurunuz, otu-
runuz.

Dedi. Masanın önündeki ka-
nepeyi gösterdi.

Oraya oturdum. Taaa, baştan
başlayarak, her şeyi olduğu gibi
anlattım. Tuhaf değil mi? Okadar
düzgün söylüyor, bütün hadisatı
okadar canlı ve hakiki bir suret-
te tasvir ediyordum ki, söylerken
adeta o andaki talâkâtime ken-
dim bile hayran kalıyordum.

(Arkası var)

Cenup Denizlerinde Bir Seyahat Macerası

Altın Peşinde..

Üç Serseri.. Üç Milyoner

O derecede ki, nihayet Tilman kızdı ve tüfeğini omuzlayarak ateş etti, içlerinden birini devirdi. O zaman bombardıman nihayet buldu ve kafile de rahatça yoluna devam etti.

Öğle vakti gelmişti, kaptan Hulun teklifi üzerine oturarak karınlarını doyurdular. Hagton ile Tilman gizli müzakerelerinden kaptan Hulü hariç bırakmak ile hata yaptılar. Kaptan Hulün tabii bir dimağı vardı, bu dimağ düşünenecekti, ve belki varacağı neticede yapacağı hareket iki arkadaşın plânlarını altüst edebilirdi.

Hul yemek yerken düşünüyordu, bazılarında nefis bir tablonun teması, bazılarında ise çenenin oynaması muhakeme kuvvetini artırır. Kaptan Hul konserve eti çiğnerken şunu hatırladı:

— Viyarın hakikî hedefi ne dereceye kadar bildiğini ve yapacağı hizmet neticesinde ne gibi bir mükâfat almayı beklediğini Makara hiçbir zaman ciddi bir surette sormamıştı.

Bunu hatırlayınca derhal (Viyar) a döndü:

— Zannederim ki bize sırf kara gözlerimizin hatırı için rehberlik etmiyorsunuzdur, dedi.

(Viyar) derhal (Makar) a baktı:

(Makar) da hemen onun yerine cevap verdi:

— (Viyar) a zencilerin sepetlerini boşalttıkları yere sırf teccüs hissi ile aramadığımızı söylemişim. Fakat o hakikî maksadımızı fazla tetkika lüzum görmeden bize hizmet etmeye amade olduğu cevabını verdi.

Kaptan Hul bu cevap ile iktifa etmedi:

Bununla beraber, ben bedava iş gördürmeyi sevmem. Eğer aradığımızı bulursak hakkımızı vermek için pazarlık edecek değilim.

Hagton muhaverenin şimdiki halde istemediği bir mecraya girmesinden korkuyordu. Sür'atle müdafaa ederek:

— Bu dakikada bu meseleden bahsetmek faydasızdır, dedi ise de Kaptan Hul susmadı:

— Bilâkis, bilâkis, ben hiç faydasız bulmuyorum, dedi. Sonunda kavga etmektense peşinden anlaşmak daima müreccaktır. Eğer muvaffak olursa M. (Viyar) a ihtiyar ettiği zahmete mukabil iki yüz altın vermiye hazırım. Zannedersem miktar münasiptir. Mütemediyen (Viyar) a bakmakta olan Tilman adamın yüzünde müstehzi bir tebessüm belirdiğini sezer gibi oldu. Fakat bu tebessüm bir alev gibi hemen söndü ve Viyar:

— Pekâlâ, diyerek önüne sürülen rakama muvafakat etti. Pekâlâ, esasen ben ücrete hiç ehemmiyet vermiyorum. Aradığımız şeye gelince bunu pek iyi tahmin ettim dersem yalan söylemiş olmam. (Makar) ın bu sualleri ve ağzından kaçtığı bazı kelimeler bana hakikati öğretti. Bununla beraber size hizmetten çekinmedim. Birkaç gün için şu

Kaptan Hul Neden Sonra (Viyar) ın Kendilerine Ne Maksatla Yardım Ettiğini Düşündü

muhitten kurtulmak, biraz temiz hava almak, eğlenmek istiyorum.

Bunun içindir ki tüfeğimi almaklığımıza müsaade etmediğiniz zaman biraz canım sıkıldı. Hiç şüphesiz beni hâdise çıkaracak bir adam zannetmişsinizdir.

— Kaptan Hul adamın sözünü kesti:

— Pardon, pardon, dedi. Ben sizin silâhınızı almanıza evvelâ sizi tanımadığım için, sonra da burada mevcut olan Makar Efendi ile aranızda fazla samimiyet teessüs ettiğini gördüğüm için muvafakat etmedim. Dikkat ederseniz görürsünüz ki Makarın da silâhı yoktur. Makar ile benim aramda ara sıra fikir ihtilâfı çıkar, değil mi Makar? Ve ben de daima kavga vesilelerini ortadan kaldırmaya çalışırım.

Hagton ayağa kalktı;

— Haydi yola koyulalım, gevezeliğe vakit müsait değildir.

Kafile tekrar yürümeğe başladı. Saat dörtte yerlilerin "Dikenli çalılık" ismini verdikleri noktaya geldiler.

Makarın Üçüncü Oyunu

Burası Yeni Guine ormanlarının başlıca garibelerinden biri idi. Binlerce kilometre murabbai bir saha üzerinde iki metre yüksekliğinde, içine girilemeyecek derecede sık bir çalılığı tasavvur edin, sonra bu çalılığın arasına yekdiğerine benzeyen binlerce keçi yolu serpiştiriniz... Tikenli çalılık.. Dönülen yerin nasıl bir manzara arzettiğini anlamış olursunuz.

Bu çalılığın arasında ağaçlar gayet seyrek, bu itibarla yolunuza şaşırılmamak için şurada burada işaret noktası da bulamazsınız!

Viyar bu sahaya adım bastıkları dakikada arkadaşlarına haber verdi.

— Fena bir mıntakaya geldik, dedi. Fakat biraz hızlı yürürsek gruptan en çalılığın dışına çıkabiliriz. Takip edeceğimiz yol biraz muaveçtir. Fakat ben gideceğimiz yeri pek iyi biliyorum. Yanılmak korkusu yoktur, olsa bile icabında puslalarımıza müracaat edebiliriz.

(Arkası var)

Japonlar
Şanghaydan
Çekiliyor

Tokyo 7 — Çin-Japon mütarekesi imzalandığından Japon tayyare gemileri ve 4 Japon muhribi Şanghayı terketmişlerdir.

Kröger Davası

Stokholm 7 — Kröger müessesinin üç müdürü aleyhindeki

Zaptiye Nezareti

İstibdat devrinin en esrarengiz köşesi - Sürülenler, dövülenler, inletilenler ve saire

"30 Sene evvel bizi idare edenler"

Tefrikamız pek yakında başlıyor

davaya büyük bir kalabalık huzurunda başlanmıştır.

İngilterede Annelik Öğrenen Çocuk Babaları

İngilterede yeni bir cereyan doğmuştur. Bu cereyan babaların da analar gibi çocuk bakımı öğrenmelerinden ibarettir. Bu resimde gördüğümüz gibi çocuk bakımı hususunda etraflı malumat almak isteyen babalar, boş vakitlerinde çocuklarını kucak-

layıp çocuk bakım evlerine giderler, orada mürebbiyeler tarafından kendilerine ders verilir. Şayet günün birinde karıları ölecek olursa babalar, anne vazifesi görmek hususunda müşkülât çekmeyeceklerdir.

HİKÂYE

Bu Sütunda Hergün

Muharriri: Sabah

RUS KADINI

Benim o vakit barda bir sevgilim vardı. Hemen haftanın her akşamı barda sabahlardım. Sakın ha her gece sabahlara kadar barda para yediğimi zannetmeyiniz. Sevgilim bir Rus kadını idi. Kendisinin asil bir Rus ailesine mensup olduğunu, bar hayatından hiç zevk almadığını söylüyordu. Onunla anlaştık. Evlenmeye ve beraber bir ev tutmaya karar verdik. Bu suretle o, bar hayatına ben de serseri hayatıma nihayet verecektik. O, namuskâr bir aile kadını, ben de uslu bir aile babası olacaktım.

Her gece bara gittiğim zaman ben bir viski içerdim. O, masama oturur, benimle konuşur, dans eder ve hiçbir şey içmezdi. Bazan hovardalığım tutar:

— İç bir şey canım! derdim. O, katiyen içmeyeceğini, benim zararımın kendi zararı olduğunu ve birkaç ay sonra kuracağımız yuva için para biriktirmemi lâzım olduğunu söylerdi. Sabaha karşı bar dağılır, biz de ikimiz beraber çıkardık. Onun evine gider, kahvaltı eder ve otururduk!

Her gece başbaşa oturduğumuz zaman müstakbel yuvamız hakkında plânlar çizerdik. Benim rakı içmeme, poker oynamama, boş yere para sarfetmeme kızılıyordu. Ben de kuracağımız ev için yavaş yavaş para biriktiriyor, füzül yere para sarfetmemeye çalışıyordum. Bazen barda otururken paralı müşteriler gelir, benim müstakbel zevcemi localarına çağırırlar, şampanya içerler, eğlenirlerdi.

Medeni adam olmak için ne kadar çalışsam beyhudel Bu vaziyette hemen kiskanç damarlarım kabarmaya başladılar. Müstakbel yuvayı bir an içinde yıkıma karar verirdim. Ben böyle buhran içinde kendi kendimi yerken, o, bir fırsatını bulur, paralı adamın locasından çıkar, yanıma gelir, beş on dakika benimle oturur, gönlümü alırdı. Ve:

— Ne yapayım. Bu hayat böyle... İstemiye istemiye zorla şampanya ve şarap içmeye mecbur oluyorum. Ne ise çoğu gitti, azı kaldı. Yakında bu hayatı kurtulacağım! derdi. İşte bu bir parmak bal, beni, sabaha kadar onu beklemeye mecbur ederdi. O, sabah olup paralı müşterileri atlattıktan sonra kolkola bardan çıkardık.

Bu hayat üç ay böyle devam etti. Bana metelik sarfettirmiyordu. Birkaç yüz lira param birikti. Onun kırık dökük eşyası vardı. Fakat bir türlü kendimize münasip bir ev bulamıyorduk.

Bir akşam yine beraber yemek yedik. Lokantadan çıktık. O bara gidecekti. Yolda birbirimize sokulmuş, yürüyorduk. Ezile büzüle bana dedi ki:

— Artık iyiden iyiye kış geldi. Üstümdeki manto ile gezemiyorum. Bir manto beğendim. 170 lira istiyorlar. Fakat benim ancak 70 liram var. 100 lirayı nereden bulabiliriz?

Mademki müşterek bir yuva

kuracaktık, benim param onun, onun parası benim demektir. Hemen atıldım:

— Nereden bulacağız ne demek! dedim ve hemen yüz lira çıkarıp verdim. Mahçup bir eda ile aldı.

★

Aradan bir ay geçtiği halde hâlâ eski mantosile dolaşıyordu. Bir gün mantosunu neden almadığını sordum. Kızardı, gözlerini önüne dikti. Yutkundu. Nemli gözleriyle yüzüme baktı ve dedi ki:

— Yalan söyledim.. Kocam ölüyordu...

— Ne, kocam mı?

— Affet..

Hıçkırıklarla anlatıyordu. Kocasının aylardanberi hastahane de yattığını, benden aldığı yüz lira ile ameliyat yaptırarak kocasının hayatını kurtardığını söylüyordu. Ben bu kadının kocası olduğunu bile bilmiyordum. Bana hiç bahsetmemişti. Müstakbel yuvamız ne olacaktı. Bizim yüz lira da üstelik kaynamıştı.

O gece bara gitmedi. Beni evine davet etti. Sabaha kadar ağladı. Yalvardı. Yakardı. Beni çıldırmasıya sevdiğini fakat aile yuvasına hürmet ettiğini, kocasının yaşamasını istediğini uzun uzun anlattı. Kocasının hastahane de sonradan barda çalışmaya mecbur olduğunu söyledi.

Kocasını iyileştirmişti. Çalışıyor, kazanıyordu. O artık evinde oturuyordu. Ben onu haftada iki üç defa ziyarete gidiyordum. Kocasını benim kim olduğumu biliyor, beni evinde gördüğü zamanlarda hürmetle karşımda eğiliyordu. O, bir gün sıkılarak yanıma sokuldu. Çok teşekkür ederim, dedi. Ve bana bir şey verdi. Bu bir yüz liralıktı. Almadım, fakat ağladı, tepindi, izzeti nefis meselesi yaptı ve zorla verdi.

Aradan beş sene geçti. O benim için hâlâ çıldırıyor. Kocasını hâlâ önümde eğiliyor!

Lozan
Konferansı
İçtimâi

Londra, 12 — İngiltere Hükümeti Lozan Konferansının 16 haziranda toplanmasını teklif etmektedir. Konferansa iştirak edecek olan Fransa, İtalya, Almanya, Japonya ve Belçika hükümetlerine bir mesai programı da teklif edilmiştir. Buna nazaran ilk içtimada beş devletin mümessilleri İngiliz mümessilleri bulunacak ve bunlar tamirat meselesini görüşeceklerdir. İkinci içtimada küçük itilâf devlet mümessilleri diğer birtakım küçük devlet mümessilleri bulunacaktır.

Amerikada Ücretler İnyor

Nevyork 7 — Cemahiri mütebhide Çelik Birliği ayın 15 inden itibaren ücretlerin yüzde on beş indirileceğini bildirmiştir. Bu kardan 150,000 kişi müteessir olmaktadır.

Bir Ölü'nün Hatıra Defterinden :

HAINLERİN İÇ YÜZÜ

Muharri:

**

Yüz Ellilikler Nasıl Gittiler, Ne Yaptılar

SAİT MOLLA DENİLEN NABEKÂR, BU VAZİYETİ ETRAFİLE KAVRAMIŞTI

— 75 —

Bu adam, Dumlupınar harbinin ertesi günü Avrupaya savuştu. Parası vardı. Çünkü evini yap sigorta kumpanyalarından binlerce lira tazminat almıştı ve sonra o evin üç yüz lira bile değeri olmayan arsasını - Adliye müsteşarlığı nüfuzile - Eytam Sandığına otuz bin liraya terhin etmişti. Vahideddinin İstanbuldan firarı sırasında bu üstat namussuz, Romada bulunuyordu. Mantık düşünülürse herifin bir köşeye çekilip parasını yemekle meşgul olduğuna hükümlenir. Halbuki o, akrep tynetli bir adamdı, zehir dökmeden rahat edemezdi. Onun için durmadan dört tarafı tarassut ediyordu, mühim bir servet kazanmak için plânlar kuruyordu, hamleler hazırlıyordu.

Bütün dikkatini Mısır üzerinde teksif etmişti. Firarilerin orada neler yaptıklarını, nasıl geçindiklerini ve bilhassa nasıl bir telâkkiye uğradıklarını tetkik ile meşguldü. Vahdetinin Mekkeye giderken Mısır'a ayak basmasına müsaade edilmediğini, avdetinde ise İtalyaya gidecek bir vapur bulununcuya kadar karaya çıkmasına izin verilmekle beraber sıkı bir murakabe altında tutulduğunu kimse ile ihtilâl ettirilmediğini, diğer firarilerin de hakaret ve istiskal içinde kaldıklarını görek geniş bir hareket yolu çizdi, kendi yoldaşlarını felâkete sürükleyerek zengin olmayı tasarlıyordu.

O zamanlar Mısır, elim bir kargaşalık içinde idi. Mülteciler, dışlarından ve tırnaklarından başka silâha malik olmadıkları halde ihtilâl çıkarmaktan çekinmemişlerdi. Müstevî devlet ordugâhına saldırmışlardı. Trenleri yıkararak, zirhlî otomobilleri uçurumlara düşürerek, bazı mühim müesseselere ateş vererek, barikatlar arkasından mitralyözlerle göğüs açarak yapılan bu ihtilâl, pek kanlı surette bastırılmış, binlerce Mısır çocuğu öldürülmüş ve Mısır hükümeti milyonlarca lira tazminat itasına mecbur tutulmuştu. Facianın matemi henüz gönüllerde yaşıyordu ve milliyetperverlerin reisi Zağlül aleyhine yapılan tazyikler ise o matemi körüklüyordu. Hükümetin ister, istemez mümaşat ve maslahatı idare politikasını tutması, milliyetperverlerin gücüne gittiği için hükümetle millet arasında da şeker renklik vardı. Hükümet âli menfaatler namına sükûneti muhafaza etmek istiyordu. Halk ise hükümetin kendilerle birleşerek açık bir husumet ve taarruz siyaseti takip etmesini diliyordu. Bu zıt emeller ve hareketler, idare makinesini sarsıyordu anarşi doğuruyordu.

İşte Saît Molla denilen nabekâr, bu vaziyeti etrafıle kavradı, Kahireye mufassal bir rapor gönderdi. Mısır ahvalini derin bir ihata ile icmal ettikten sonra "Bulanık suda balık avlamak is-

Bulanık suda balık avlamak isteyenler üzerine hükümetin nazarı dikkatini Celbetti!

tiyenler „ üzerine hükümetin dikkatini celbetti. Bu rapor, zemin ve zaman itibarile mühim göründü, kendisinden izahat istenildi, mahrem olarak ta bu adamın ne gibi sebeple Mısırın işlerine alâka gösterdiği tahkik olundu.

Saît Molla, amcası esbak şeyhülislâm Cemalettin Efendinin vaktile Mısırda küsnü kabul ve hüsnü muamele gördüğünü, bu ailevi hatıranın kendisinde şükran duygusu husule getirdiğini anlattı ve yazdığı raporla şükranını ödemek istediğini ima etti. Bulanık suda balık avlamak isteyenlerin kimler olduğu sualine "e " Firari Türkler! „ cevabını verdi. Fakat Mısır hükümetini endişede bırakmak için daha fazla izahat itasına yanaşmadı.

Şimdi Mısırın Roma sefaretile Molla arasında sıkı bir temas başlamıştı. Sefaret, balık avlamak isteyenleri anlamaya savaşıyordu. Molla sükûnetini muhafaza etmekte inat ediyordu. Nihayet, şükran duygusile hareket gelerek insanî bir vazife gördüğünü iddia eden bu adamın para almadıkça bildiğini söylemeyeceği anlaşıldı, kendisine bir banka çeki sunuldu. O da: "Kiral hazretlerle henüz menfadan avdet eden Zağlül Paşa aleyhine suikastlar hazırladığını," söyledi!

Hürriyet için ayaklanan ve binlerce kurban veren bir milletin bazı hamleler yapması daima mümkündür. Mısır'daki heyecanın kaynağı sayılan Zağlülün de suikasta uğraması her zaman için muhtemeldi. İşte Saît Molla, bu imkân ve bu ihtimal üzerine hareket ederek jurnaller yazıyordu. Ne kadar yazık ki fena bir tesadüf, habîs Mollanın ekmeğine yağ sürülmesini, jurnallerinin kıymet bulmasını intaç etti.

Almanya Darülfünunlarından birinde okumakta bulunan Mısırlı bir genç, hükümetle millet arasında birlik husulüne engel gördüğü Zağlül Paşaya - o vehmi ve marazî görüşle - taarruz etti ve milliyetperverler reisini kolundan yaraladı. Bu hâdise, tabiatile Mısır hükümetini telâşa düşürdü ve Saît Mollanın bir şeyler bildiği zihabını uyandırdı. Zaten o da ajans telgraflarından bu haberi alır almaz Romadaki Mısır sefaretine telefon etmiş ve: "Zağlül vuruldu, sıra kiral Hazretlerindedir. Lütfen kendilerini haberdar ediniz! „ demişti.

Artık Saît Molla naz ve Mısır hükümeti niyaz mevkiinde idi. Herife ihtiram gösteriliyordu; ziyafetler veriliyordu, paralar sunuluyordu. Nihayet, yerinde, yani Mısırda tahkikat yaparak vesikalarını ihzar etmek şartile bu sui-

kast işini meydana çıkarmayı teahhüt etti ve Mısır pasaportile İskenderiyeye geldi. Tahkikatın devam ettiği müddetçe iki yüz lira aylık alacaktı; suikastçıları meydana çıkardığı takdirde de büyük bir ikramiye ile taltif edilecekti!!

Mısır hükümeti, Zağlül Paşaya yapılan suikast dolayısıyla Mollanın doğru görüşlü bir adam olduğuna kanaat getirmişti. Fakat İskenderiyede, Kahirede, Reşitte, Süveyşte sürtüp duran firari Türklerin bu suikastlarla neden alâkadar olduklarını anlıyamıyordu. Habîs Mollayı, ilkin bu hususta söylemek istediler. Birçok ısrarlarından sonra şu haberi aldılar: Firariler, Abbas Hilmi Pş. namına hareket ediyorlar ve onu tahta geçirmek istiyorlar!

(Arkası var)

Sarasker Rıza Paşa

İstibdat devrinde bir Harbiye Nazırı nasıl bir kuvvetti, neler yapardı?

" 30 Sene evvel bizi idare edenler " Tefrikamız pek yakında başlıyor

Çocuk hastalıkları mütehassısı

Dr. SEMİRAMİS EKREM H.

Beyoğlu Mektep sokak
Telefon B. O. 2496

Sayfiye Arıyanlar!

İstanbulun münasip bir semtinde yazlık bir ev istiyorsanız;

Ev sahipleri!

Siz de evinizi mevsimlik olarak kiraya verecekseniz SON POSTA ya hemen bir ilân veriniz. Müşteri bulacağımızdan emin olabilirsiniz.

Kulak, Boğaz, Burun Mütehassısı

Dr. Ekrem Behçet

Beyoğlu, Mektep sokak 1
Telefon : 2496

Fotoğraf İhtilâli Kuponu

Tabiatınızı öğrenmek istiyorsanız fotoğrafınızı 5 adet kupon ile birlikte gönderiniz. Fotoğrafınız sıraya tabidir ve tade edilmez.

İsim, meslek veya san'at?

Hangi suallerin cevabı?

Fotoğraf intişar edecek mi?

Fotoğrafın kışesi 30 kuruşluk pul mukabilinde gönderilebilir.

Rusya Mektubu:

Rusyada Alış, Veriş

Orada Bütün İhtiyaçlar Kooperatifler Vasıtasile Temin Ediliyor

Fakat Bunun Da Bir Takım Şartları Vardır

(Baş tarafı 1 inci sayfada) bir hazine. Altın ve inci işlemeli puşideler, 18 inci asrın sam altın lâvhalarından yapılmış eizze resimleri gözleri kamaştıran birer nefaset sergisi halinde.

Kilisenin eski kapazları da bir araya toplanmış, bir nevi kollektif birlik vücuda getirerek ziraat işleri yapıyorlar. Aynı kilisenin müstemilâtını teşkil eden pavyonların birinde de Ukraynanın, mevcudiyetini duyduğu günden bu ane kadar geçirdiği hayatın canlı bir tarihçesi vücuda getirilmiş, burası, Ukraynanın inkılâp müzesi.

Nisbeten fakir bir müessese, fakat inkılâp mücadelesi sıralarında, zamanın maarif komiseri tarafından eski eserlerin tahrip edilmemesine dair halka yapılan tebligat tesirini göstermiş, bu suretle bugünkü müesseseyi vücuda getirmek mümkün olubilmiş.

Lavra kilisesi, Kiyefin yüksek bir noktasında kâin. Buradan Avrupanın en büyük nehirlerinden biri olan Dinyeperin öyle muhteşem bir manzarası var ki.

Hehir, her sene olduğu gibi bu sene de taşmış ve kenarında kâin, kısmı azamî ağaç direkleri üzerinde inşa edilmiş olan büyük bir şehir adasını istilâ etmiş. Halk, feyezanın geçişine intizaren hükümetin temin ettiği muvakkat meskenlerde oturuyor.

Nihayetsiz Bir Ova

Kiyef — Moskova yolu 28 — Odesadan Moskovaya kadar olan yol, denilebilir ki, yokuşuz, ucu, bucağı gelmeyecek zannolunan vâsi bir ova. Kiyef ilerilerinde biten Ukrayna hududu, umumî manzara itibarile bir değışiklik arz etmiyor. Fakat iki mıntaka ve iki cümhuriyet arasındaki en bariz ayrılış, inşaat sisteminde göze çarpıyor.

Ukrayna evleri, tek katlı ve ekseriyetle mustatil ve beyaz badanalı. Damları da saman çöpile örtülü. Asıl Rus ve Moskova hududu dahilinde ise, evler tah-tadan. Bunlar da tek katlı.

İnşaat sisteminin bu ayrılışı, Ukraynada kireç, taş ve alçının bol olması, Moskova mıntakasının tamamen ormanlarla örtülü bulunmasıdır.

Odesadan itibaren nazarı dikkati celbeden bir noktada demir yolunun kenarlarında fasılalı surette üstüste konmuş ve birbirine eklenerek uzun parmaklıklar yapılabilecek gibi duran boyu bir buçuk, genişliği 1,20 metrelik tahta çıtalardan yapılmış parmaklıklardır. Bunlar, kısım yol boyuna dizilmekte ve rüzgârın sevkile karın demiryolunu kapamasına mâni olmaktadır.

★

Rus Şûralar İttihadını teşkil eden muhtelif cümhuriyetlerin ana prensipten ayrılmamak şartile umumî hayatı tanzim eden kavait ve kanunlarında da oldukça fark göze çarpıyor.

Bütün ihtiyaçlar kooperatiflerden temin edilmekle beraber bu kooperatiflerin iyi veya daha az iyi çalışmaları, kütlenin leh ve aleyhine bazı vaziyetler ihdas ediyor. Ukraynada 100 rubleden 1000 rubleye kadar maaş alan

bir kimse, bir ayakkabı almak istediği zaman aynı fiati vermek mecburiyetindedir. Moskova, bu alış veriş derecesini.

İnkılâp faaliyetinde ve istibsal hayatında dâba faydalı olan unsur, daha az faydalı unsurdan ucuza ihtiyacı temin ediyor.

Maamafih Sovyet kütleleri, müstakbel hayatın esası olmak üzere vücut verdikleri bugünkü sosyalist cemiyetlerinin esaslanması ve her suretle yıkılmaz bir hale gelmesi için derin bir feragat gösteriyorlar. Meselâ siz memursunuz, daireniz, muayyen bir kooperatife merbuttur. Her ihtiyacınızı o kooperatif temin eder. Fakat inkılâp için memleketin herhangi bir noktasında birtakım inşaat yapılmasına lüzum hâsıl olur ve burada çalışacak unsurlar için verilmesi icap eden eşya elde mevcut olmayıp ta bilfarz sizin kooperatifçe temin edilmek icap ederse o takdirde siz ve sizin gibilerin bir müddet beklemeniz zaruridir. Şu hal gösteriyor ki, Sovyet Rusyada herşey başlanılan inkılâp içindir. Ve onun haricinde hiçbir şeyin ehemmiyeti yoktur. Bu bahis etrafında Başvekil Paşaya refakat eden zevattan birisile görüşürken dedim ki :

— Muazzam bir tecrübe yapıyorsunuz. Bütün dünyanın gözü şimdi sizdedir.

Şu cevabı verdi :

—Evet. Onun içindir ki, biz de omuzlarımızda taşıdığımız mes'uliyetin azemetini müdrükiz!

Muhaveremizin bu kısmında tren de, henüz yapraklanmamış geniş bir ormanın içinden geçiyor etrafta, tek katlı, bir kısmının damları yeşile boyanmış evler, evlerin önünde eli kazmalı hemen hepsinin ayakları çizmeli gürbüz Rus kadınları görünüyor.

İşte böyle bir Rustai ve sınaî bir dekoru arasından geçerek vaktile dünyanın en çok kilisesini muhtevi bir şehir olmakla şöhret alan Moskovaya giriyoruz.

Saat onbiri biraz geçte Moskovanın büyük istasyonundayız. Kızıl ordunun müfrez kit'alarını resmi selâm halinde. Sovyet İcra Vekilleri Reisi Molotof yoldaş, Hariciye Komiseri Litvinof ve daha birçok hükümet erkânı Başvekil Paşayı istikbal ediyorlar. Dışarda bir bando muzikının terennümüne ayak uyduran piyade ve süvari kit'aları, sert adımlarla geçit resmi yapıyor. Bunlar, Azerî bölükler. Muntazam, muttarit adımlarla yürüyor ve geçiyorlar. Biz gazeteciler de, heyeti takiben ikametimize tahsis edilen Nasyonal otelin yolunu tutuyoruz.

Selim Ragıp

Doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı

DOKTOR

Hüseyin Naşit

Hastalarını Türbe karşısında eski Hilâiahmer binasındaki muayenehanesinde hergün öğleden sonra kabul etmektedir. Telefon İst. 22622

Ankara Sergisinde İpekiş kumaşları

Opus 1932 ilkbahar ve yaz mevsiminin ince krep modasıdır. Bir krep ki, hiç bir hanımefendi, bununla yeni bir elbise yapmak zevkinden, kendini asla mahrum edemez.

Kumaş kenarında
İPEKİŞ markası
Güzellik - ve
Sağlamlık garantisidir

OPUS krepinde de bu marka vardır. Çünkü:

Bu işte İPEKİŞ'indir!

İstanbul ve Ankara
satış mağazaları

21 Mayıs Cumartesi günü
açılıyor

İstanbul Gümrük Muhafaza Müdürlüğünden:

- 1 - Gümrük Muhafaza Alayı revirleri için aleni münakasa ile ilaç ve sıhhi malzeme alınacaktır.
- 2 - İlaçların ve sıhhi levazımın miktar ve evsafını gösteren şartnamelerin sureti musaddakası müdüriyet kaleminden alınacaktır.
- 3 - Münakasa 11 Mayıs çarşamba günü saat 14 te Muhafaza müdüriyetinde yapılacaktır.
- 4 - İsteklilerin şartnamesini tetkikile ve % 7,5 teminatlarla birlikte tesbit edilen gün ve saatte hazır bulunmaları.

BÜYÜK TAYYARE PIYANGOSU

4. cü keşide: 11 Mayıs 1932 dedir.

Büyük ikramiye:

40.000 Liradır.

**Ayrıca: 15.000, 10.000 Liralık
büyük ikramiyeler ve 20.000
Liralık bir mükâfat vardır.**

Yedinci İera Memurluğundan:
Haczi ihtiyatı vazolunup satılması-
na karar verilmiş Çarşıkebirde Kürk-
çü hanında 22 Nolu dükkânda elbiseci
Mırdiç efendiye ait 100 lira kıyme-
tinde Kirepbirman elbise 12 adet 10
adette gabardin Manto şehri halin
15 inci pazar günü saat 12 den itiba-
ren mahalli mezkûrde açık arttırma
ile hazır bulunacak memuru tarafın-
dan satılacağı ilân olunur.

İstanbul Sekisinci İera Daire-
sinden: Bir borçtan dolayı hac-
zolunan bir adet bölme bir adet
yazihane iki adet dolap iki kol-
tuk iki çigara iskemlesi 9 Mayıs
932 tarihine müsadif pazartesi
günü saat 12 den 13 e kadar
Galatada Ömer Âbit hanında
4 numarada ikinci arttırma yapı-
lacığı ilân olunur.

Pertevniyal Vakfından:
Şişli'de İzzetpaşa sokağında
Valde apartmanının 5 No. lı da-
iresi 1 sene müddet ve 45 - 47
lira ecir misille; ve Kadırga'da
53 No. lı arsa 2 sene müddet ve
10 lira ecir misille ve yirmi gün
müddetle müzayedeye vaz edilmiş-
tir. Taliplerin yevmi müzayedeye
olan mayısın 12 inci perşembe
günü saat 16 ya kadar İstanbul
Evkaf Müdüriyetinde Pertevniyal
Vakıf İdaresine veya İdare Encü-
menine müracaat etmeleri.

Çocuğunuzun sıhhi, fenni bir
terbiye almasını istiyorsanız
**Kadıköy
Kinder Garten'e
Göndermenizi Tavsiye Ederiz**

★ İstanbul Belediyesi İlânları ★
Fatih Belediye Müdüriyetinden: Başboş olarak bulunup daireye
teslim edilen 1 adet sarı renkte yavrulu keçinin sahibi 8 gün
zarfında müracaat eylemediği takdirde satılacağı ilân olunur.

DIŞ TABİBİ ALİ RİZA FEYZULLAH
ANKARA: BALIKPAZAR CADDESİ: No. 3 TELEFON 1096

Dr. HORHORUNİ
Zührevi ve idrar yolları tedavihanesi
Beyoğlu, Taksim. Zambak sokak No. 41. Tel: B. O. 3152

İstanbul Gümrükleri Muhafaza Müdürlüğünden:

- 1 - ...bin ihtiyacı için nümenesi veçhile 3 kısım bayrak ve fors pazarlıkla alınacaktır.
- 2 - İsteklilerin % 7,5 teminatlarla 12 Mayıs Perşembe günü saat 11 de Müdüriyette bulunmaları.

Şükûfe Kolonyaları

Dünyanın en nefis
müstahzaratıdır

- 80 Derece Âla
- 85 " Aliyülâla
- 90 " Fevkalâde
- 91 " Masaj
- 70 " Paris çiçekleri

Nefaset itibarile hiçbir ecnebi markası Şükûfe kolonyası çeşitlerine tefevvuk edemez. Bilhassa kibar mağazalarda satılır

İstanbul Gümrük Muhafaza Müdürlüğünden:

- 1 - Gümrük Romorkörlerine Fenni keşfi üzerine pazarlıkla porojötör (Işıldak) alınacaktır.
- 2 - Taliplerin keşfini tetkik ve yüzde yedi buçuk teminatlarla beraber 9 Mayıs Pazartesi günü saat 15 te Müdüriyette bulunmaları.

İŞ OCAĞI

- Her sınıf işsizlere iş ve isti-
yenlere işçi verilir.
- Emlâk satılır kiraya verilir
ve akarat idare olunur.
- İş Ocağına ortak alınır.

Sirkeci Ankara caddesi T. 2,3495

Kastamonu Sulh Hukuk Hakımlığın-
den: Kastamonunun Kuzyaka nahiyesi-
nin Kırış oğlu köyünden Kırış oğlu
Kâmilin Kastamonunun Topçu oğlu
mahallesinden Cebe oğlu hafidesi
Hüsnüye aleyhine ikame eylediği Sulha
tehebbüs davasının icra kılınmakta
olan muhakemesinde: Müddeialeyh
Hüsnüyenin Kastamonuden infikâk
ederek mahalli ikameti meçhul bulun-
ması hasebile davetiye tebliği kabil
olamamış ve bittalep ilânen tebligat
ifasına karar verilerek bu bapta
muhakeme 30/mayıs/932 pazartesi günü
saat ona talik kılınmış olduğundan
vakti mezkûrda Kastamonu Sulh mah-
kemesinde hazır bulunmadığı halde
Sulh tehebbüsü muamelesinin akim
kalacağını mübeyyin davetiyenin
tebliğ makamına kaim olmak üzere
Mahkeme divanhanesine talik kılınmış
ilân olunur.

Dr. Ali Esat

Gülhane doğum ve kadın
hastahıkları muallimi

Hastalarını cumadan maada hergün
2 den 6 ya kadar Çarşaloğlunda Yere-
batan caddesinde Orhan Bey apart-
manı No. 3 te kabul ve tedavi eder.
Telefon: 23294

Aka Gündüz Kütüphanesi Ankarada Açıldı

Bu suretle Ankaranın en mühim
ihtiyacı temin edildi. Yerli ve ecnebi
Her nevi kitaplar gazete ve mecmualar
her nevi kırtasiye ve pul itriyat ve
fotograf malzemesi ucuz fiatle satılır.
Kiralık roman şubesi vardır. Telefon
Ankara 3377

Göz Hekimi

Profesör Paristen mezun
Dr. Esat P. Dr. Şükrü
Babıali - Vilâyet karşısında No. 15

ZAYI - Nüfus tezkeremi, Cemiyet
cüzdanını ve hayvan koçanını zayı
ettiğimden ve yenilerini alacağımdan
hüküm yoktur.

Mustafa Oğlu Yusuf
Kasımpaşa Nuhutçu sokağ Rıza
B. hanesi:

İstanbul 5 inci İera memurluğun-
dan: Mahez ve furuhtu mukarrer
Gardirop halı koltuk kanape gramofon
ve sair eşyayı beytiye 11/5/932 çar-
şamba günü saat 12 den 14 e kadar
Galata Okçumusa mahallesi tenha so-
kak Süleyman Bey apartmanı 4 no
bilmüzayedeye satılacağından taliplerin
yevmi mezkûrde mahallinde bulunma-
ları ilân olunur.

SON POSTA

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk
gazetesi

İdare: İstanbul: Eski Zaptiye
Çatalçeşme sokağı 25

Telefon İstanbul - 20203
Posta kutusu: İstanbul - 741
Telgraf: İstanbul SON POSTA

ABONE FİATI

TÜRKİYE	Ecnebi
1400 Kr. 1 Sene	2700 Kr.
750 > 6 Ay	1400 >
400 > 3 >	800 >
150 > 1 >	300 >

Gelen evrak geri verilmez.
İlânlardan mes'uliyet alınmaz
cevap için mektuplara 6 kuruşluk
Pul ilâvesi lazımdır.
Adres değiştirilmesi (20) kuruştur.

Son Posta Matbaası

Sahipleri: Ali Ekrem, Selim Rağıp
Neşriyat Müdürü: Halil Lâtifi